

STÖRRE SATSNINGAR ELLER MINDRE PROJEKT?

En utvärdering
som undersöker
huruvida
ESF-rådet bör
finansiera stora
eller små projekt

TEMAPLATTFORMENS
RAPPORTSERIE

FORTE:

Forskningsrådet för
hälsa, arbetsliv och välfärd

EUROPEISKA UNIONEN
Europeiska socialfonden

 Svenska
ESF-rådet

SOCIALFONDENS TEMAPLATTFORM FÖR HÅLLBART ARBETSLIV

Temaplattformens rapportserie är publikationer som ges ut av Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv. Rapporterna finansieras av Europeiska socialfonden. De kan laddas ner på www.esf.se och www.forte.se

Rapportförfattare: Martina Klason, Gustav Larsson, Hulda Hardardottir, Ellen Malm, Katarina Stejler och Henrik Wiréhn

Foto: Scandinav

Layout: Granath

ISBN: 987-91-986863-4-0

FÖRORD

Syftet med Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv är att bidra till ett effektivare genomförande av Europeiska Socialfonden (ESF) i Sverige. Temaplattformen har i uppdrag att samla och analysera kunskap från projekt, samt relatera denna till annan kunskap och forskning. Temaplattformen är placerad på Forte – Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd.

Temaplattformen har gett Ramboll Management Consulting (Ramboll) i uppdrag att genomföra en utvärdering av huruvida ESF-rådet bör finansiera stora eller små projekt. Utvärderingen har fokuserat på att besvara följande tre frågeställningar:

- Ger större projekt bättre resultat jämfört med mindre projekt?
- Under vilka förutsättningar ger stora projekt bättre resultat än små?
- Skiljer sig ESF-samordnares arbete i stora respektive små projekt?

Håkan Forsberg
Generaldirektör, Svenska ESF-rådet

Den främsta målgruppen för klusterutvärderingen är ESF-rådets medarbetare, men även andra myndigheter och aktörer som arbetar med projektverksamhet kan ha nytta av rapporten. Varmt tack till medlemmar i temaplattformens referensgrupp för insiktsfulla bidrag!

Analys och slutsatser är författarnas egna.

Stockholm maj 2021.

Jonas Björck
Generaldirektör, Forte

Innehåll

FÖRORD	3
---------------------	----------

SAMMANFATTNING	6
-----------------------------	----------

Stora projekt ger delvis bättre resultat än små projekt	6
---	---

Under vissa förutsättningar ger stora projekt bättre resultat än små.....	7
---	---

Ramboll lämnar fyra rekommendationer till ESF-rådet.....	8
--	---

SUMMARY	10
----------------------	-----------

1. INLEDNING	14
---------------------------	-----------

1.1 Bakgrund och syfte med vårt uppdrag	15
---	----

1.2 Metod för utvärderingen	15
-----------------------------------	----

1.3 Disposition	17
-----------------------	----

2. BAKGRUND	18
--------------------------	-----------

Sammanfattning	19
----------------------	----

2.1 Under de tre senaste programperioderna har ESF-rådet styrts mot större projekt	19
---	----

2.2 Tidigare utvärderingar lyfter för- och nackdelar med stora respektive små projekt	21
--	----

3. GER STORA PROJEKT BÄTTRE RESULTAT ÄN SMÅ?	24
--	-----------

Sammanfattning	25
----------------------	----

3.1 Resultaten visar att stora projekt delvis är bättre än små.....	25
---	----

3.2 Alternativa förklaringsfaktorer till projektens resultat	28
--	----

3.3 För- och nackdelar med stora projekt jämfört med små projekt	29
--	----

4. UNDER VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR GER STORA PROJEKT BÄTTRE RESULTAT ÄN SMÅ?	32
Sammanfattning	33
4.1 För att stora projekt ska fungera behöver följande förutsättningar finnas	33
4.2 Stora projekt ger bättre resultat i vissa regioner	34
4.3 De regionala förutsättningarna att genomföra stora projekt skiljer sig	36
4.4 Vissa typer av projekt fungerar bättre som stora	37
4.5 Vissa typer av projekt fungerar bättre som små	38
5. SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER	40
5.1 Stora projekt ger delvis bättre resultat jämfört med små projekt, men resultatuppföljningen kan utvecklas	41
5.2 Det krävs att vissa förutsättningar är på plats för att stora projekt ska ge goda resultat	42
5.3 Stora respektive små projekt lämpar sig olika bra beroende på syfte	43
BILAGA 1. METOD	46
Utvärderingen utgår från Ramboll Impact Framework (RIF)	46
Kvalitativ analys: urval och datainsamlingsmetod	49
Kvantitativ regressionsanalys: urval och datainsamlingsmetod	50
BILAGA 2. RESULTAT FRÅN REGRESSIONSANALYS	54
Resultat på lång sikt inom programområde 2: Baslinjeregression	55
Resultat på kort sikt inom programområde 2: Baslinjeregression	56
Resultat på lång sikt när vi inkluderar mycket stora projekt	56
Resultat när med löpande budget istället för att jämföra stora/små	57
Resultat från heterogena regressionsanalyser i programområde 2	58
Kvantitativ resultatuppföljning	64
BILAGA 3. REFERENSLISTA	66

SAMMANFATTNING

Syftet med Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv är att bidra till ett effektivare genomförande av Europeiska Socialfonden (ESF) i Sverige. Temaplattformen har i uppdrag att samla och analysera kunskap från projekt, samt relatera denna till annan kunskap och forskning. Temaplattformen är placerad på Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte).

Temaplattformen har gett Ramboll Management Consulting (Ramboll) i uppdrag att genomföra en utvärdering av huruvida ESF-rådet bör finansiera stora eller små projekt. Utvärderingen har fokuserat på att besvara följande tre frågeställningar:

- Ger större projekt bättre resultat jämfört med mindre projekt?
- Under vilka förutsättningar ger stora projekt bättre resultat än små?
- Skiljer sig ESF-samordnares arbete i stora respektive små projekt?

Stora projekt ger delvis bättre resultat än små projekt

Vår utvärdering visar att stora projekt ger bättre resultat än små projekt. Enligt vår kvantitativa analys får stora projekt 9–10 procentenheter högre andel deltagare i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program, än små projekt. Samtidigt vill vi poängtera att analysen endast inkluderar avslutade projekt inom programområde 2, vilket avser ca 100 projekt för programperioden 2014–2020. Analysen behöver därför göras på en större projektportfölj för att kunna dra mer säkra slutsatser.

Den systematiska uppföljning som görs av projekten saknar i nuläget kvalitativa resultat

såsom utveckling av organisationer och strukturer, samt deltagarnas förflyttning närmre arbetsmarknaden. Detta medför att vår kvantitativa analys endast ger en bild av om stora projekt fungerar bättre än små.

Utvärderingen visar att det finns både för- och nackdelar med stora projekt. Fördelarna avser främst större möjlighet till långsiktig påverkan, eftersom stora projekt med en högre budget, fler aktörer och fler deltagare ger ökad legitimitet. Nackdelarna kretsar framförallt kring ökad risk, eftersom insatsen är högre för stora projekt jämfört med små. Stora projekt kan även

innebära en ökad risk för ESF-rådet som finansierar, om stora projekt inte upparbetar beviljade medel. Detta kan medföra att stora projekt binder medel som skulle kunnat gå till andra projekt och i slutändan kan detta bidra till att ESF har svårt att förmedla alla de medel

Sverige har tilldelats från Socialfonden. Vi kan inte se att storleken på projekt direkt påverkar samordnarnas arbete. Stora projekt kan innebära mer arbetstid för samordnarna, men i proportion till deras budget.

Under vissa förutsättningar ger stora projekt bättre resultat än små

Vår utvärdering visar att det finns vissa förutsättningar som behöver vara på plats för att stora projekt ska fungera: Regionala förutsättningar, en erfaren och stark projektledare, en etablerad kontext (till exempel tillgång till praktikplatser), samt tid för planering i projektet.

Vår kvantitativa analys indikerar att stora projekt ger bättre resultat i vissa ESF-regioner, samtidigt som mindre projekt ger bättre resultat i andra ESF-regioner. Vi kan även se att vissa regioner har goda förutsättningar att bedriva stora projekt, främst tack vare aktörer som har kapacitet och erfarenhet av att genomföra stora projekt. Vidare saknar ett fåtal regioner förutsättningar att driva stora projekt, främst på grund av bristen på aktörer som kan tänkas söka medel för stora projekt.

Därtill visar vår utvärdering att vissa typer av projekt fungerar bättre som stora, medan andra typer av projekt fungerar bättre som små.

Följande typer av projekt fungerar bättre som stora:

- Projekt som handlar om nationellt eller regionalt övergripande utmaningar
- Projekt med generella insatser för många individer

- Insatser för individer som står långt från arbetsmarknaden
- Nationella metodutvecklingsprojekt som angriper en gemensam problematik

Följande typer av projekt fungerar bättre som små:

- Lokala innovations- och metodutvecklingsprojekt
- Projekt som syftar på att utveckla en fokuserad målgrupp med lokala behov

Ramboll lämnar fyra rekommendationer till ESF-rådet

Ramboll lämnar följande rekommendationer till ESF-rådet inför det fortsatta arbetet med att utveckla sina utlysningar mot stora respektive små projekt:

- **Upprepa den kvantitativa analysen efter programperiodens slut när det finns fler avslutade projekt:** Vi rekommenderar att ESF-rådet gör en liknande kvantitativ analys efter programperiodens slut när det finns fler avslutade projekt. Med ett större underlag i form av avslutade projekt kan säkrare slutsatser nås om stora projekt ger bättre resultat.
- **ESF-rådet kan utöka sin systematiska uppföljning till att inkludera mer kvalitativa resultat i projekten:** Ramboll rekommenderar ESF-rådet att utveckla den befintliga uppföljning som görs i projekten inom programområde 2 och 3, samt att om möjligt även följa upp resultat för lärande i programområde 1. För att förstå det samlade resultaten bättre behövs därför uppföljning av andra typer av resultat, såsom metodutveckling, om samverkan mellan aktörer stärkts samt indikatorer som mäter deltagares stegförflyttning närmre arbetsmarknaden.
- **Styr enbart mot stora projekt om ESF kan säkerställa att det finns kapacitet i regionen att driva stora projekt:** Ramboll rekommenderar att ESF-rådet gör en ordentlig behovsanalys inför valet av att eventuellt styra utlysningar mot stora projekt, vilket ska säkerställa att det finns rätt förutsättningar för att genomföra just stora projekt i den aktuella regionen. Detta kan ge ESF-rådet signaler om det går att styra mot stora projekt eller om förutsättningarna för att driva stora projekt behöver stärkas.

- **Låt syftet med projekten vara vägledande för storleken:** Ramboll rekommenderar ESF-rådet att styra mot stora projekt när syftet lämpar sig. ESF-rådet kan med fördel utgå ifrån kunskap om när stora respektive små projekt lämpar sig bäst. Till exempel kan det vara fördelaktigt att bedriva pilotprojekt i mindre skala, medan interventionsprojekt med etablerade arbetssätt som verkar i starka arbetsmarknadsregioner kan tjäna på att bedrivas i större skala.

SUMMARY

The aim of the Social Fund's thematic platform for sustainable working life is to promote a more efficient implementation of the European Social Fund (ESF) in Sweden. The thematic platform is tasked with gathering and analysing knowledge from different projects and relate this to other existing knowledge and research. The thematic platform is placed within the Swedish Research Council for Health, Working Life and Welfare (Forte).

The thematic platform has commissioned Ramboll Management Consulting (Ramboll) to conduct an evaluation of whether the European Social Fund in Sweden (the Swedish ESF Council) should finance large or small projects. The evaluation will focus on the following three questions:

- Do larger projects produce better results, compared with smaller projects?
- Under what preconditions do large projects produce better results than small ones?
- Does the work of ESF coordinators differ depending upon it if it is a large or a small project?

Large projects produce better results than small projects (to some extent)

Our evaluation has shown that large projects produce better results than small projects. According to our quantitative analysis, large projects receive a 9–10 percentage point higher share of participants in employment, education or labour market policy programmes than small projects. We would like to point out at the same time that the analysis only included completed projects within Programme Area 2, which refers to approximately 100 projects for the 2014–2020 programming period. Therefore,

an analysis needs to be conducted on a larger project portfolio to be able to draw more reliable conclusions.

Currently, the systematic follow-up of the projects lacks qualitative results, such as the development of organisations and structures, as well as the movement of participants closer to the labour market. This means that our quantitative analysis only provides a picture of whether large projects work better than small ones.

The evaluation shows that there are several advantages and several disadvantages to large projects. The advantages relate primarily to increased possibilities for long-term impact, as large projects with a higher level of finances, with more parties and more participants involved, provide increased legitimacy. While at the same time, the disadvantages revolve

around increased risk, due to that the resources devoted and stakes are higher for larger projects. We do not see that the size of projects directly influences the work of the coordinators. Large projects may mean more working hours for coordinators, however in proportion to what they have been allocated.

In certain situations, large projects produce better results than small ones

Our evaluation shows that there are certain preconditions that need to be in place for large projects to work: Regional preconditions, an experienced and strong project manager, an established context (e.g. access to internships), as well as time for planning in the project.

Our quantitative analysis indicates that large projects perform better in some ESF regions, while smaller projects perform better in other ESF regions. We can also see that some regions are well placed to successfully conduct large projects, primarily thanks to parties who have the capacity and experience to successfully conduct large projects. At the same time, a few regions lack the requisite preconditions to run large projects, primarily due to the lack of parties who might be considering applying for funds for large projects.

In addition, our evaluation shows that some types of projects work better as large ones, while other types of projects work better as small ones.

The following types of projects work better as large ones:

- Projects concerned with national or regional horizontal problems
- Projects with non-specific general efforts for many individuals
- Interventions for individuals who are distanced from the labour market
- National methodological development projects addressing a common problem

The following types of projects work better as small ones:

- Local innovation and method development projects
- Projects aimed at developing a focused target audience with local needs

Ramboll makes the following four recommendations to the Swedish ESF council

Ramboll makes the following recommendations to the Council of the European Social Fund in Sweden for further work with the development of their solicitation of proposals for large and small projects, respectively:

- **Repeat the quantitative analysis after the end of the programming period, when more projects have concluded:** We recommend that the Swedish ESF Council conduct a similar quantitative analysis after the end of the programming period when there are more projects that have been completed. With a larger basis in the form of completed projects, conclusions that are more reliable can be reached as to the question of if large projects produce better results.
- **The Swedish ESF Council may extend its systematic follow-up to include more qualitative results in the projects:** Ramboll recommends that the Swedish ESF Council develop the existing follow-up carried out in the projects under Programme Areas 2 and 3, and, where possible, also to monitor learning outcomes in Programme Area 1. In order to better understand the overall results, a follow-up of other types of results, such as method development, strengthening interaction between parties and indicators measuring the movement of steps by participants closer to the labour market, is therefore needed.
- **Only steer towards large projects if the Swedish ESF Council can ensure that there is capacity in the region to conduct a large project:** Ramboll recommends that the Swedish ESF Council conduct a comprehensive needs analysis in the run-up to the choice of possibly directing solicitation of proposals towards large projects. By means of the needs analysis, the Swedish ESF Council needs to

ensure that the right preconditions are in place for the implementation of major projects in the region concerned. This needs analysis should include knowledge of the prerequisites and preconditions that are important for the success of large projects. This can provide the Swedish ESF Council with a basis for steering towards large projects or whether the prerequisites and preconditions for conducting large projects need to be strengthened.

- **Recommendation:** Allow the purpose of the projects to guide the size: Ramboll recommends that the Council of the European Social Fund in Sweden steer towards large projects, when the purpose is appropriate. The Swedish ESF Council can derive great benefit by drawing on knowledge of when large and small projects are more appropriate. For example, it may be beneficial to conduct pilot projects on a smaller scale, while intervention projects with established working methods operating in strong labour market regions can benefit from being operated on a larger scale.

1. INLEDNING

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd (Forte) driver Socialfondens tematplattform för hållbart arbetsliv i samverkan med svenska ESF-rådet (ESF-rådet). Syftet med tematplattformen är att bidra till ett mer effektivt genomförande av Europeiska Socialfonden i Sverige.

Tematplattformen har i uppdrag att samla och analysera kunskap från Socialfonds-finansierade projekt, samt att relatera denna till annan kunskap och forskning. Tematplattformen har gett Ramboll Management Consulting (Ramboll) i uppdrag att genomföra en utvärdering av huruvida ESF-rådet bör finansiera stora projekt eller mindre projekt. I detta inledande kapitel presenterar vi bakgrund, syfte och tillvägagångssätt för uppdraget.

1.1 Bakgrund och syfte med vårt uppdrag

ESF-rådet har under de senaste programperioderna styrt Socialfonden mot att finansiera allt större projekt. Denna utvärdering syftar till att empiriskt undersöka om större projekt ger bättre resultat än små projekt. Nedan beskriver vi kortfattat hur fokus på stora respektive små projekt har sett ut och förändrats under de tre senaste programperioderna, samt vilka frågeställningar som har stått i fokus för denna utvärdering.

FRÅGESTÄLLNINGAR

I syfte att ge inspel till hur ESF-rådet bör arbeta framåt med stora respektive små projekt, fokuserar utvärderingen på att besvara tre frågeställningar:

- Ger större projekt bättre resultat jämfört med mindre projekt?
- Under vilka förutsättningar ger stora projekt bättre resultat än små?
- Skiljer sig ESF-samordnarens arbete i stora respektive små projekt?

I den kvantitativa analysen mäter vi resultat utifrån andel deltagare i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program sex månader efter projektavslut. Ju högre andel desto bättre resultat. Det finns även andra kvalitativa resultat, såsom att få individer närmre arbetsmarknaden, att utveckla organisationer eller påverka strukturer, som inte fångas i den kvantitativa analysen. Utifrån den kvalitativa analysen tar vi också hänsyn till dessa i bedömningen om stora projekt ger bättre resultat jämfört med mindre projekt.

1.2 Metod för utvärderingen

I detta avsnitt beskriver vi metoden för vår utvärdering. För att besvara utvärderingens frågeställningar har vi kombinerat kvalitativ och kvantitativ metod och analys. Därtill har vi genomfört två workshopar tillsammans med Temaplattformen och deras referensgrupp i syfte att förankra, validera och nyansera resultat från den kvantitativa analysen.

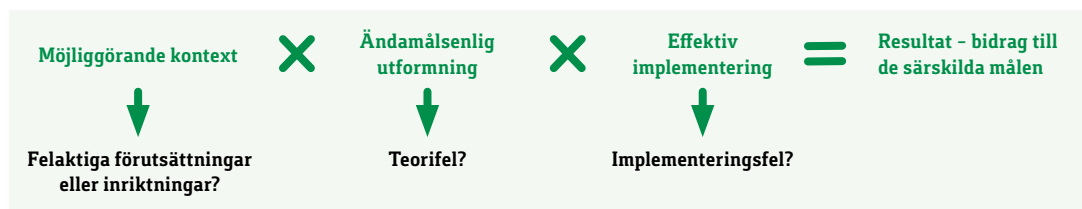
Nedan beskriver vi kortfattat hur vi arbetat. I bilaga 1 redogör vi närmare för hur vi arbetat med att besvara utvärderingens frågeställningar, inklusive vilka utvärderingsfrågor vi har utgått ifrån och vilken datainsamling vi har gjort för att besvara respektive utvärderingsfråga.

KLUSTERUTVÄRDERINGEN UTGÅR FRÅN RAMBOLL IMPACT FRAMEWORK (RIF)

För att kunna dra slutsatser och isolera resultat som kan härledas till projektens storlek har vi analyserat alternativa förklaringsfaktorer till varför resultat uppstått eller ej. Analysen bygger på implementeringsforskning av Fixsen et al¹. Forskningen visar att det krävs en möjliggörande kontext, ändamålsenlig utformning och ett effektivt genomförande för att nå goda resultat och effekter (se Figur 1). Genom att kartlägga alternativa förklaringsfaktorer har vi kunnat identifiera i vilka fall ett projekts resultat kan förklaras av dess storlek.

1 Fixsen, D., Naoom, S., Blase, K., Friedman, R. & Wallace, F. (2005). Implementation Research. A Synthesis of the Literature. Tampa, FL: University of South Florida, Louis de la Parte Florida Mental Health Institute, The National Implementation Research Network (FMHI Publication #231).

Figur 1. Ramboll Impact Framework (RIF)

Not: Figuren har ett multiplikationstecken mellan varje ruta för att visa hur viktigt det är att varje steg lyckas.

VI HAR GJORT EN KVALITATIV ANALYS I FORM AV 21 INTERVJUER

För att besvara klusterutvärderingens frågeställningar har vi gjort en kvalitativ intervjustudie med samordnare och projektägare för stora projekt. Syftet med intervjuerna har varit att identifiera om och under vilka förutsättningar större projekt ger bättre resultat än små projekt. Vi har intervjuat samordnare och projektägare i åtta ESF-regioner. På så sätt har vi försökt att fånga upp de regionala förutsättningarna att arbeta med stora projekt. Därtill har vi intervjuat fyra sakkunniga som arbetat på ESF-rådet under de tre senaste programperioderna, i syfte att kartlägga vilka faktorer som drivit utvecklingen mot att genomföra större och färre projekt.

VI GENOMFÖR EN KVANTITATIV ANALYS AV AVSLUTADE PROJEKT

För att svara på utvärderingens frågeställningar om och under vilka förutsättningar större projekt ger bättre resultat än små projekt, har vi genomfört en kvantitativ analys av projekt som startat mellan 2015 och 2017 och avslutats senast våren 2020. Ansatsen har varit att genomföra en totalundersökning för programperioden 2014–2020. Vi har dock ett begränsat urval då resultatuppföljning enbart görs inom programområde 2 och 3, men inte programområde 1. Därtill har vi enbart kunnat följa upp projekt som är avslutade och därmed har rapporterat

sina resultat senast i april 2020, varför samtliga projekt som beviljats medel inte ingår i vår undersökning. I Figur 2 presenteras en sammanställning av urval och metod för den kvantitativa analysen. Se närmare beskrivning i Bilaga 1.

Totalt har 201 ESF-projekt avslutats under analysperioden. Vi delar upp projekten i stora och små projekt efter deras stödberättigade kostnader. Projekten definieras som stora om de har 20 miljoner eller mer i stödberättigade kostnader och små om de har lägre kostnader. Tre projekt har mycket höga kostnader, över 150 miljoner kronor. Dessa projekt ingår inte i analysen för att minska risken för att de snedvrider resultaten.

Vi genomför en kvantitativ regressionsanalys av projekt inom programområde 2 där vi analyserar sambandet mellan projektstorlek och projektens resultat. Vi inkluderar inte programområde 3 i regressionsanalysen då det finns för få avslutade projekt inom området att jämföra. I regressionsanalysen kontrollerar vi för ett antal underliggande faktorer som kan påverka projektens resultat. Utöver den huvudsakliga analysen genomför vi även fyra heterogena analyser där vi går ner på djupet för att förstå hur resultaten skiljer sig mellan regioner, målområden, projektägare och projekttyper. Vi kontrollerar dessutom för ett antal underliggande faktorer som kan påverka projektens resultat.

Vidare genomför vi en resultatuppföljning av kostnad per deltagare inom samtliga programområden och en resultatuppföljning av kostnad per resultat inom programområde 2 och 3.

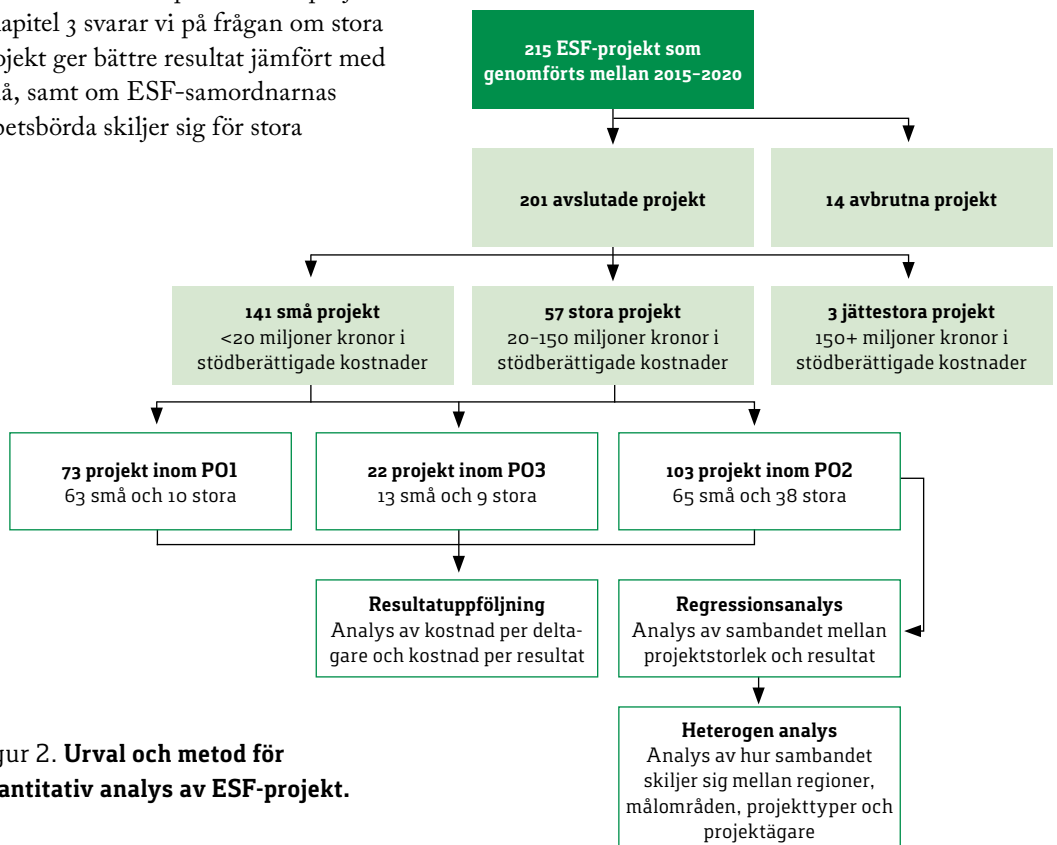
Det finns ett antal metodologiska utmaningar kopplade till ett begränsat dataunderlag. Ju fler projekt som analyseras, desto större sannolikhet är att resultaten stämmer överens med verkligheten. Då vi endast har 103 projekt som analyseras i regressionsanalysen finns risk för att

resultaten inte visar exakt vilken skillnad som finns mellan resultat i stora och små projekt. Med ett större underlag av projekt skulle resultaten potentiellt kunna se annorlunda ut. Därför bör resultaten från den kvantitativa analysen tolkas med försiktighet. Detta gäller särskilt de heterogena analyser där vi bryter ned resultaten på lägre nivå, till exempel i analyserna på regional nivå.

1.3 Disposition

I kapitel 2 redogör vi övergången på ESF-rådet från små till allt större projekt, vilken har ägt rum under de senaste programperioderna. Därtill presenteras resultat från tidigare utvärderingar som behandlat för- och nackdelar med stora respektive små projekt. I kapitel 3 svarar vi på frågan om stora projekt ger bättre resultat jämfört med små, samt om ESF-samordnarnas arbetsbörda skiljer sig för stora

respektive små projekt. I kapitel 4 beskriver vi under vilka förutsättningar som stora projekt ger bättre resultat jämfört med små. Kapitel 5 innehåller våra slutsatser och rekommendationer till ESF-rådet.

Figur 2. Urval och metod för kvantitativ analys av ESF-projekt.

2. BAKGRUND

I detta kapitel beskriver vi hur ESF-rådet under de tre senaste programperioderna rört sig mot att låta Socialfonden finansiera allt större projekt. Vidare presenterar vi slutsatser från tidigare utvärderingar som berör för- och nackdelar med stora respektive små projekt. Kapitlet bygger på tidigare utvärderingar och intervjuer med sakkunniga inom de olika programperioderna.

Sammanfattning

Under de tre senaste programperioderna har fokus förflyttats från att genomföra flera mindre projekt, till färre men större projekt.

Förflyttningen har skett över tid, framförallt i syfte att åtgärda de problem och utmaningar som uppstått under programperioderna. Två huvudsakliga anledningar till att ESF-rådet styrts mot större projekt är en önskan om att åstadkomma strukturell påverkan samt behovet att minska den administrativa bördan för ESF-samordnare. Även externa faktorer, så som förändringen av Arbetsförmedlingens roll, har bidragit till att ESF-rådet rört sig mot större och mer nationellt övergripande projekt. Dessa förändringar har gått linje arbetsmarknadspolitiken generellt som under samma period gått

mot att vara mer nationell från att tidigare varit mer regional.

Tidigare utvärderingar för ESF-rådet fokuserar inte explicit på att undersöka storleken på projekt. Även om frågeställningarna varit andra, har vissa slutsatser om stora och små projekt presenterats. Bland annat konstateras att stora projekt kan bidra till bättre kunskapsspridning, lärande och aktivt ägarskap. Vidare framhålls att stora projekt kan resultera i större engagemang från projektägare och samverkansparter. Komplexitet i genomförandet och risk för intressekonflikter är några utmaningar med stora projekt.

2.1 Under de tre senaste programperioderna har ESF-rådet styrts mot större projekt

Under de tre senaste programperioderna har fokus förflyttats från att genomföra många mindre projekt, till färre, men större strategiska projekt. Förflyttningen har skett successivt, som svar på de problem och svårigheter som uppstått under respektive programperiod. För att förstå vilka faktorer som ligger bakom utvecklingen har vi kartlagt de senaste tre programperioderna. Utifrån våra intervjuer med sakkunniga inom de senaste programperioderna har vi kunnat identifiera två behov som varit särskilt drivande i övergången mot större projekt:

- **Ambition att skapa strukturaupverkan**

En av anledningarna till att man övergått till färre men större projekt kan härledas till ambitionen att uppnå strukturaupverkan. Utvecklingen mot att arbeta för att uppnå

förändring på strukturell nivå samspelar även med skiftet till ett nationellt fokus under programperioden 2014–2020. Under tidigare programperioder genomfördes många projekt som var små till storleken och som berörde flera olika områden. I efterhand har man observerat att dessa projekt ofta lyckats påverka på individnivå, men sällan på en övergripande strukturnivå. Tanken bakom övergången till större projekt var att man skulle kunna fokusera på och lösa större utmaningar än tidigare. Följaktligen kunde mer resurser läggas på att ta sig an övergripande problem på både regional- och nationell nivå, därigenom åstadkomma strukturaupverkan.

- **Behov att minska administrativ börda för ESF-samordnare**

Enligt de sakkunniga vi intervjuat var en

ytterligare anledning bakom övergången mot större projekt att minska den administrativa bördan för ESF-samordnare. I tidigare programperioder behövde ESF-samordnare ta hand om väldigt många projekt. Genom att fokusera på färre men större projekt var förhoppningen att minska det administrativa stödet och därmed möjliggöra mer tid åt processtöd till projekten.

Programperioden 2000–2006 fokuserade på direkt kompetensutveckling för anställda, där företag sökte medel för att köpa in kurser eller utbildning. ESF-rådet genomförde analys av företagens kompetensbehov bland anställda och tog fram en utvecklingsplan och utbildningar. Programmet utmärks genom sina många mindre projekt, närmare 50 000. Detta till följd av att många små ansökningar om cirka 10 000 kronor per projekt togs in löpande. Följaktligen behövde ESF-rådet ta enklare beslut än idag, samtidigt som besluten var väldigt många. Parallellt genomförde ESF-rådet ett transnationellt syster-program ”EQUAL”. I kontrast till programperioden var EQUAL mindre avseende antal projekt, cirka 70, alla med fokus på innovation och utveckling. EQUAL påminner därför mycket om dagens socialfondsprojekt, både till storlek och fokusområde.

EQUAL fick stort genomslag och kom att färga kommande programperiod. Bland annat ändrades Socialfondens fokus till att stödja utvecklingen av den regionala arbetsmarknadspolitiken. Framgången i EQUAL var även ett av skälen till att man under **programperioden 2007–2013** successivt styrde mot större strategiska projekt. Genom att rikta fokus mot färre men större strategiska projekt, var förhoppningen att underlätta och möjliggöra arbetet i att uppnå övergripande strukturförändringar och effekter. Ytterligare en förändring under programperioden var att de regionala partnerskapen började styra utlysningar. De regionala partnerskapen fick således en större

roll i förhållande till deras tidigare uppdrag som då enbart bestod av att vara en rådgivande funktion. Förändringen genomfördes i syfte att åstadkomma bättre förankring i att projekten resulterade i regional utveckling. Vidare skedde en förskjutning i medel där 70 procent av medlen skulle gå till individer som stod utanför arbetsmarknaden, medan resterande 30 procent skulle gå till sysselsatta. Detta innebar utökade medel inom programområde 2 (PO2) som riktar sig till personer som är arbetslösa eller står långt utanför arbetsmarknaden. Samtidigt minskade resurser till programområde 1 (PO1), som riktar sig till sysselsatta personer i Sverige, arbetslösa och arbetsgivare.

Programperioden 2014–2020 vidareutvecklade tidigare programperiodens fokus. Syftet blev nu att framförallt bidra till utveckling av den nationella arbetsmarknadspolitiken. Bland annat beslutade regeringen att 25 procent av programmedlen skulle fördelas på nationell nivå. Detta är en stor förändring från tidigare programperiod där 90–100 procent av medlen lades på regional nivå. Skiftet till ett nationellt fokus kan även härledas till externa faktorer såsom regeringsskifte och reformering av Arbetsförmedlingen. I samband med att Arbetsförmedlingen övergick till att vara en statlig myndighet blev arbetsmarknadspolitiken följaktligen primärt en nationell angelägenhet. Eftersom beslut om fokus för programperioden 2014–2020 redan tagits innan regeringsskiftet 2014, slog förflyttningen mot ett nationellt och centralt fokus igenom först i denna programperiod.

ESF-rådet såg ett behov av att arbeta mer strategiskt nationellt övergripande. De tillsatte därför en enhet som skulle hantera nationella utlysningar. Efter programperioden 2007–2013 identifierades ytterligare anledningar till att ESF-rådet bör arbeta mot större strategiska projekt. Den administrativa bördan var fortsatt hög för samordnarna på ESF-rådet. Även om

programperioden 2007–2013 styrts mot färre och större projekt var fortfarande många projekt små. Genom att styra mot större projekt under programperioden 2014–2020 var därför förhoppningen att den administrativa bördan för ESF-samordnare skulle minska. Ett ytterligare problem som identifierats från programperioden 2007–2013 var att utlysningar ofta upplevdes som spretiga inom flera områden. Trots att regeringen i den senare programperioden valt att införa ett nationellt fokus har projekten, enligt sakkunniga som intervjuats, inte lyckats

bli mindre spretiga. En anledning som lyfts är att det inte skapats tillräckligt många klusterprojekt² och klusterutvärderingar³ för att kunna undersöka om projekten åstadkommit det som utlysningen adresserade. Vidare anses en förklarande faktor vara att ESF-rådet velat tillfredsställa enskilda intressen på både regional- och nationell nivå. Med för många intressen att tillgodose kan resultatet bli en alltför bred utlysning som i slutändan blir svårt att utvärdera.

2.2 Tidigare utvärderingar lyfter för- och nackdelar med stora respektive små projekt

Tidigare utvärderingar har identifierat flera lärdomar kopplade till storleken på projekt. Urvalet av tidigare utvärderingar har gjorts utifrån innehållets relevans för rapportens frågeställningar, i samråd med Temaplattformen. Resultaten från tidigare utvärderingar presenteras i korthet nedan.

Tidigare utvärderingar belyser att stora projekt underlättar lärande och kunskapsutbyte.

Sweco lyfter i en utvärdering av Stockholmsmodellen att stora projekt har bättre förutsättningar att med kommunikationsinsatser nå målgrupper, sprida lärdomar och att bidra till ett aktivt ägarskap från projektparter.⁴ Vidare lyfter Sweco att färre, men större, projekt är lättare att överblicka, följa upp och sammanställa lärdomar från, än många mindre projekt. Dessa slutsatser bekräftas av Rambolls utvärdering av programperioden 2007–2013, i vilken man framhåller att

nationella satsningar ger upphov till sammanhållet genomförande som underlättar lärande, kunskapsutbyte och erfarenhetspridning.⁵

Tidigare utvärderingar är oeniga i frågan om hur storleken påverkar möjligheterna att uppnå resultat på olika målnivåer.

Ramboll belyser i utvärderingen av programperioden 2007–2013 att nationella och större satsningar gör det enklare att styra projekt mot gemensamma och övergripande mål, vilket skapar möjligheter för synergieffekter. Vidare konstateras att just synergieffekter har störst påverkan på om ett projekt åstadkommer resultat. Samtidigt lyfter Sweco i utvärderingen av Stockholmsmodellen att stora projekt med flera mål riskerar att prioritera ned vissa mål i förmån för andra. I linje med denna slutsats framhåller Ramboll, i utvärderingen av programperioden 2007–2013, att det i vissa fall kan finnas en motsättning mellan resultat på olika

2 Ett klusterprojekt består av flera mindre projekt som arbetar mot gemensamma mål eller som tar sig an ett gemensamt problem, där samtliga leds av en central projektledning.

3 Klusterutvärdering är en samlad utvärdering av fristående projekt som har gemensamma syften och mål. En klusterutvärdering syftar till att öka lärandet mellan projekt, genom att exempelvis skapa förståelse för de gemensamma erfarenheter som uppstår i projekten.

4 Sweco, *Utvärdering av Stockholmsmodellen*, Slutrapport, 2019

5 Ramboll, *Utvärdering av Europeiska Socialfonden i Sverige*, Slutrapport, 2013

målnivåer, speciellt i stora projekt på individ- och organisationsnivå. Detta eftersom projekten har stora resurser att röra sig med, vilket gynnar deltagarna, samtidigt som det kan skapa implementeringssvårigheter då ordinarie verksamhet har andra budgetramar att förhålla sig till.

Små projekt minskar risken för intressekonflikt mellan aktörer. Små projekt innebär färre aktörer och därigenom färre intressen. I stora projekt är ofta fler aktörer involverade, vilket kan skapa intressekonflikter och leda till komplexitet i genomförandet. Detta lyfter Sweco i utvärderingen av Stockholmsmodellen. Vidare lyfter Tranquist i en klusterutvärdering av ”Kompetenshöjning för integration i Sydsverige”, att ett bra alternativ till stora projekt är att satsa på flera små projekt som genomförs i kluster.⁶ Genom att genomföra flera lokala projekt som tar sig an samma problem kan man fortfarande uppnå större effekter, samtidigt som projekten i sig kan vara mindre komplexa i sitt genomförande.

Stora projekt kan leda till större engagemang från aktörer. Sweco belyser i sin utvärdering av Stockholmsmodellen att större projekt innebär ett större åtagande. Bland annat är budgeten större, vilket i sig medför ett större risktagande. Det större åtagandet ger incitament för ett större engagemang från projektägare och samverkansparter.

6 Tranquist, Joakim, *Klusterutvärdering Kompetenshöjning för integration i Sydsverige*, Slutrapport, 2019

3. GER STORA PROJEKT BÄTTRE RESULTAT ÄN SMÅ?

I följande kapitel besvarar vi frågorna om stora projekt ger bättre resultat än mindre projekt, samt om ESF-samordnarnas arbete skiljer sig mellan stora och små projekt. Kapitlet bygger på vår kvantitativa analys och intervjuer med samordnare på ESF-rådet, projektägare för stora projekt samt sakkunniga inom de olika programperioderna.

Sammanfattning

Vår kvantitativa regressionsanalys visar att större projekt ger bättre resultat när vi undersöker andel i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program 6 månader efter projektavslut. Samtidigt visar vår kvalitativa analys att det finns andra typer av resultat som inte fångas i den kvantitativa analysen, till exempel utveckling av metoder och arbetssätt samt deltagarnas progression. I utvärderingen framkommer även att det finns andra faktorer än storlek som bättre förklarar projektens resultat. Dessa faktorer som kompetent personal och att projektet är fritt från yttre störning.

I våra intervjuer framkommer att det finns både för- och nackdelar med stora projekt. Nackdelarna är att stora projekt dels kan öka

komplexiteten eftersom de oftast involverar fler aktörer, dels har högre risk eftersom insatsen, i termer av deltagare och budget, är högre om något skulle gå fel i projektet. Nackdelar kan även innebära ökad risk för ESF-rådet, om stora projekt inte upparbetar beviljade medel. Det kan i sin tur försvåra möjligheterna för ESF-rådet att hinna utlysa alla medel från Socialfonden under programperioden. Fördelarna med stora projekt anses vara att de ger ökad legitimitet vilket i sin tur leder till mer robusta resultat, ökat engagemang bland samverkansaktörer och intressenter, samt mer legitima resultat eftersom de bedrivs mellan fler organisationer och över större geografiska områden.

3.1 Resultaten visar att stora projekt delvis är bättre än små

Den kvantitativa analysen visar att stora projekt ger bättre resultat än små projekt. De är generellt mer kostnadseffektiva och får fler deltagare i sysselsättning. Samtidigt framkommer i intervjuer att det finns andra resultat som inte omfattas av den kvantitativa analysen.

ENLIGT DEN KVANTITATIVA REGRESSIONSANALYSEN GER STORA PROJEKT BÄTTRE RESULTAT ÄN SMÅ

Den kvantitativa analysen av projekt inom programområde 2, som syftar till att öka övergångarna till arbete, visar att stora projekt lyckas bättre än små med att få deltagare snabbt (inom

6 månader) i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program. Mer specifikt ser vi att stora projekt har cirka 9–10 procentenheter fler deltagare i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program 6 månader efter projektavslut än små projekt.

Se närmare beskrivning i Box 1 nedan. Även på kort sikt (direkt efter projektavslut) får stora projekt cirka 10 procentenheter fler deltagare i sysselsättning eller utbildning, se Bilaga 2. I analysen kontrollerar vi för flera alternativa förklaringsfaktorer som påverkar resultaten.⁷ Det är viktigt att kontrollera för dessa faktorer eftersom exempelvis regioner och projektägares

7 Samtliga alternativa förklaringsfaktorer som kontrolleras för är: Region, antal deltagare, projektlängd, om projektet är ett "paraplyprojekt", målområde, projektägartyp, kostnad per deltagare, om projektet är ett metodutvecklingsprojekt, andel av deltagare som fullföljer projektet, andel deltagare som hoppar av projektet på grund av arbete eller studier, samt andel deltagare som vid projektstart: är långtidsarbetslösa, har grundskoleutbildning, har gymnasieutbildning, har högskoleutbildning, är utomeuropeiskt födda, är nyanlända, är under 24 år, är över 54 år.

Box 1. Resultat från de kvantitativa regressionsanalyserna

I tabellen nedan presenteras resultaten från de kvantitativa regressionsanalyserna. Det vill säga, hur resultaten påverkas av att projektet är stort jämfört med litet. I kolumner (1) och (2) presenteras resultaten när vi inte kontrollerar för alternativa förklaringsfaktorer. Här ser vi att resultaten är positiva men inte statistiskt signifikanta. Det indikerar att det kan finnas ett samband men att det inte går att statistiskt utsluta att det finns andra faktorer som kan påverka utfallen i projekten än just dess storlek. Därför är det viktigt att kontrollera för alternativa förklaringsfaktorer som exempelvis regioner, projektägare, målgrupp och syfte. Att titta enbart på resultaten utan att kontrollera för dessa faktorer kan därför ge en missvisande bild. När vi kontrollerar för andra förklaringsfaktorer ser vi att stora projekt har 9–10 procentenheters högre resultat än små projekt, se kolumner (3) och (4). Resultaten är statistiskt signifikanta på fem respektive tio procentsnivå. Detta betyder att av studerade projekt inom programområde 2 har stora projekt statistiskt signifikant fått bättre resultat jämfört med små projekt. Skillnaden i resultat mellan stora och små projekt är däremot relativt liten.

	Utan kontrollvariabler		Med kontrollvariabler	
	(1)	(2)	(3)	(4)
Andel deltagare efter 6 månader i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program
Stort projekt = 1	0.0310 (0.0308)	0.0110 (0.0409)	0.0973** (0.0398)	0.0886* (0.0464)
Kontrollvariabler	Nej	Nej	Ja	Ja
Observationer	103	103	103	103
R ₂	0.009	0.001	0.535	0.671

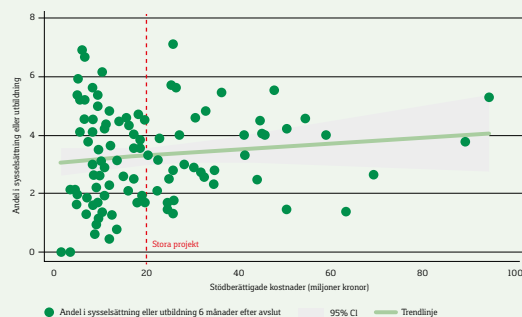
Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Källa: Rambolls beräkningar baserat på data från ESF och SCB.

Figurerna nedan ger en illustrativ presentation av hur resultaten ser ut per projektstorlek (stödberättigade kostnader), när vi inte kontrollerar för alternativa förklaringsfaktorer. Varje prick representerar ett projekt och trendlinjen visar sambandet mellan projektstorlek och projektresultat. Vi ser att prickarna är ganska utspridda i båda figurerna, vilket antyder att det inte finns något synligt samband mellan enbart projektstorlek och resultat, utan att det även kan finnas andra faktorer som påverkar resultaten.

Andel deltagare i sysselsättning eller utbildning 6 månader efter projektavslut

Andel deltagare i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program 6 månader efter projektavslut

Källa: Rambolls beräkningar baserat på data från ESF och SCB.

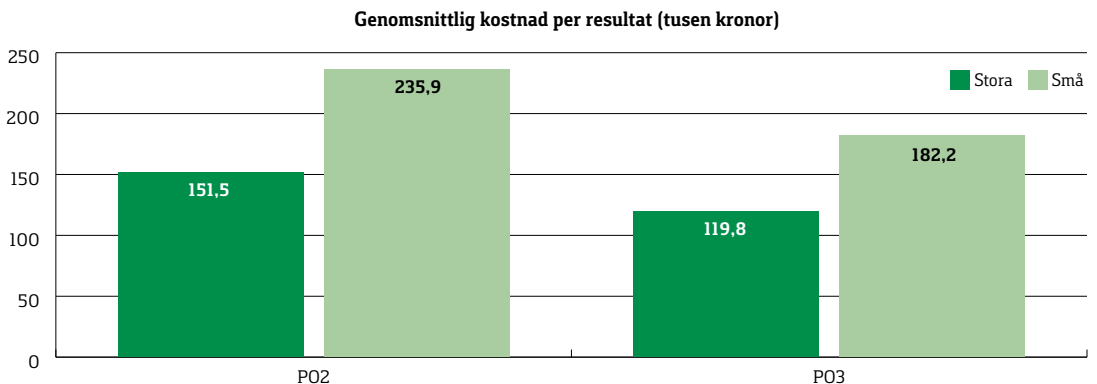
förutsättningar och erfarenhet kan skilja sig åt, samtidigt som projekten riktar sig mot olika målgrupper och syftar till att bidra till olika typer av resultat. Att titta enbart på resultaten utan att kontrollera för dessa faktorer kan därför ge en missvisande bild.

STORA PROJEKT ÄR MER KOSTNADEFFEKTIVA ÄN SMÅ PROJEKT

Vår kvantitativa resultatuppföljning av kostnad per resultat indikerar att det finns vissa

skalfördelar med stora projekt (över 20 miljoner kronor i stödberättigade kostnader). Den genomsnittliga kostnaden per resultat är lägre för stora projekt inom programområden 2 och 3, se Figur 3. Det vill säga kostnaden per individ som gått vidare till sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program är lägre i stora projekt, jämfört med i små projekt.

Figur 3. Genomsnittlig kostnad (utbetalt belopp) per individ som hamnar i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program i små respektive stora projekt, uppdelat efter programområde.*

* Anmärkning: 1) PO1-projekt finns inte med i figurerna då resultaten inte samlas för denna utvärdering. 2) Figuren baseras enbart av projekt som avslutats och som inte har en kostnad över 150 miljoner. 3) Projekt räknas som stora om de har över 20 miljoner kronor i stödberättigade kostnader, annars betraktas de som små i denna utvärdering.

Källa: Rambolls beräkningar baserat på data från ESF och SCB.

DET FINNS ANDRA RESULTAT SOM INTE GÅR ATT FÖLJA KVANTITATIVT

Det finns andra projektresultat, utöver de som är möjliga att följa upp kvantitativt, som är viktiga att belysa i en jämförelse mellan stora och små projekt. Detta framkom både i workshops tillsammans med Temaplattformen och biträdande regionansvariga hos ESF, samt i intervjuer med samordnare på ESF-rådet. Vi har inte haft möjlighet att titta närmare på denna typ av resultat i detta uppdrag. Nedan

beskriver vi kortfattat de resultat som kommit fram.

Få individer närmare arbetsmarknaden:

Exempelvis ska projekten, framförallt inom programområde 2 och 3, bidra till att individer gör en stegförflyttning närmare arbetsmarknaden – även om de inte når hela vägen till arbete eller utbildning inom projekttiden. De kvantitativa resultaten som rapporteras till SCB fångar enbart om individen kommit hela vägen till

arbete eller sysselsättning eller deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. De fångar inte andra stegförflyttningar som projekten bidrar till, något som ändå kan vara goda resultat för den målgrupp som projektet inriktar sig mot.

Utveckla organisationer och påverka strukturer:

Resultat gällande nätverksbyggande mellan målgrupp och näringsliv, eller utveckling av metoder, arbetssätt, samarbeten eller organisering fångas inte heller i den kvantitativa

analysen. Därtill går det inte, med det data-underlag som samlas in för projekten, att analysera om strukturella förändringar skett.

Att andra resultat än de indikatorer som samlas in inte går att analysera i större utsträckning än för enskilda projekt, kan ge en missledande bild av i vilken utsträckning som stora eller mindre projekt fungerar bättre. Den kvantitativa analysen som genomförts i denna studie fångar därmed inte den fullständiga bilden av om projekten har lyckats.

3.2 Alternativa förklaringsfaktorer till projektens resultat

I syfte att kunna härleda resultat till storleken på projekt har vi även undersökt alternativa förklaringsfaktorer till goda projektresultat. I våra intervjuer med samordnare på ESF-rådet framkommer att det finns andra faktorer som i större utsträckning än projektens storlek förklarar varför projekten lyckas eller ej. Det är framför allt fyra faktorer som framkommit i intervjuerna, som alla rör antingen projektets kvalitet eller dess kontextuella förutsättningar.

En väl utvecklad behovsanalys och design.

En viktig grund för att projekt ska nå önskade resultat är att de bygger på en korrekt behovsanalys. Om felaktiga antaganden görs rörande hur målgruppen ser ut i området, vilka behov som målgruppen har, eller av vilka insatser som kan möta dessa behov, så är det mindre sannolikt att projektet kommer att visa upp betydande resultat.

På samma sätt är projektets design, både när det kommer till val av insatser som till organisering av insatserna, avgörande för projektresultaten. Designen ligger nära behovsanalysen, men går också bortom den. Valet av lämpliga insatser

kan sägas höra till både behovsanalys och design, medan till exempel budgetering av insatser och vilken kompetens som finns i projektet hör till design.

Kompetent personal. Att ett projekt har tillgång till kompetent och motiverad personal är avgörande för resultaten. Det gäller framförallt projektledaren, men även specialistfunktioner och administrativ personal, som exempelvis projektkonom. I intervjuerna lyfts projektägarens kompetens och erfarenhet ofta fram, vilket vi tolkar som att både den styrande och den stödjande delen av organisationen bör ha kompetens för att projektet ska nå goda resultat. I flera intervjuer framkommer även att det inte är nog att personalen är kompetent, att personalen i stort är sammanhållen över projektperioden är också gynnande för resultaten då personalbyten ofta innebär att momentum och tid förloras, särskilt i ledande funktioner.

Tillgång till målgrupp. Att projektet når sin målgrupp i avsedd utsträckning och på planerat sätt är också gynnande för resultaten. I våra intervjuer framkommer många exempel på

projekt som fått planera om sin verksamhet, eller fått lägga avsevärda resurser och därmed förlorat projekttid, för att de stött på problem i deltagarrekruteringen. Tillgång till målgruppen är därför viktigt för resultaten. Det är därför viktigt att utöver genomförd behovsanalys även säkerställa att den avsedda målgruppen är tillgänglig för deltagande i projektet.

Externa faktorer: En försvarande faktor i den nuvarande programperioden, som både samordnare på ESF-rådet och sakkunniga beskriver, är reformeringen av Arbetsförmedlingen. Arbetsförmedlingen förändrade arbetssätt som leder till att de i allt högre grad låter externa aktörer bedriva verksamhet, har gjort det svårt för dem att anvisa deltagare till

ESF-finansierade projektverksamheter. De nya direktiven kom under pågående programperiod, vilket gjorde att flera ESF-projekt fick förändra sina rekryteringsvägar, med betydande förseningar som följd.

En ytterligare extern faktor som påverkar resultaten är om projektet drabbats av kontextuella förändringar som medfört utmaningar för genomförandet, det vill säga att det är utanför projektets kontroll kan påverka. Exempel på yttre påverkan är förändrade regelverk, organisationsförändringar, snabba konjunkturförändringar samt Coronapandemin för att nämna några. Gemensamt för dessa exempel är att de förändrat förutsättningarna för projekt och därmed påverkat resultaten.

3.3 För- och nackdelar med stora projekt jämfört med små projekt

I våra intervjuer med projektägare för stora projekt och samordnare på ESF-rådet har vi undersökt för- och nackdelar med stora projekt. I intervjuerna framkommer att fördelarna med stora projekt främst avser större möjlighet till långsiktig påverkan, medan nackdelarna kretsar kring riskerna med projekten. Stora projekt kan innebära mer tid för samordnare på ESF-rådet, men i proportion till deras budget.

STORA PROJEKT GER EN ÖKAD LEGITIMITET

Sammantaget ger stora projekt en ökad legitimitet till projektresultaten, vilket i sin tur ger projekten större möjligheter att nå långsiktig påverkan. Ökad legitimitet är även något som framkommit i tidigare utvärderingar (se avsnitt 2.2). I intervjuerna med projektägare och samordnare på ESF-rådet har flera argument framkommit.

Resultat som baseras på ett stort antal deltagare anses ofta mer robusta och trovärdiga. Flera av de intervjuade lyfter att det är svårt att få gehör för positiva projektresultat om deltagarantalet är lågt, medan ett stort projekts (positiva) resultat enklare får genomslag. Kombinationen av goda resultat med ett lågt antal deltagare leder oftare till ett nytt projekt i större skala än till att projektverksamheten långsiktigt tillvaratas, exempelvis genom implementering av projekts arbetssätt.

Ett stort projekt engagerar lättare. Några respondenter har lyft fram storleken som en förklaringsfaktor till projektets genomslag i den projektägande organisationen. Enligt intervjuade projektägare och ESF-samordnare är det lättare att få relevanta aktörer engagerade om projektet är stort: exempelvis kan det bli enklare att få med nödvändiga samverkansaktörer eller intresseorganisationer. Ett stort projekt

kan också lättare engagera politiker och media, vilket kan underlätta i senare skede då beslut om att skala upp eller implementering ska tas.

Projekt som bedrivs av flera organisationer ger mer legitima resultat. Ett projekt som bedrivs i samverkan mellan flera organisationer och som systematiskt visar upp goda resultat tenderar att ge mer legitimitet. Flera respondenter lyfter fram att samverkansprojekt kan ge tydligare resultat än projekt som bedrivs i en enskild kontext. Om goda resultat uppnås i fler deltagande organisationerna är det tydligare att det är insatsen i sig som förklarar resultaten, snarare än en gynnande kontext. Att projektet klarat av denna prövning är också ett argument för att verksamheten är redo för att skalas upp och/eller implementeras.

STORA PROJEKT INNEBÄR EN ÖKAD RISK OCH KAN GE ÖKAD KOMPLEXITET

Det framkommer i våra intervjuer med projektägare och samordnare på ESF-rådet att det även finns nackdelar med stora projekt som avser en upplevelse av ökad risk samt en ökad komplexitet.

Stora projekt innebär en ökad upplevd risk.

För den projektägande organisationen är en större satsning förenat med en högre risk, eftersom insatsen är större. Ett projekt som misslyckas med exempelvis deltagarrekyteringen kan få problem med sin medfinansiering. Dessutom föreligger en ekonomisk risk för organisationen. Stora projekt kan också innebära en risk för ESF-rådet som finansär. Risken är om stora projekt inte använder de medel de erhållit. Det kan innebära att stora projekt binder medel som skulle kunnat gå till andra projekt och som i slutändan kan bidra till att ESF har svårt att förmedla alla de medel Sverige har tilldelats från Socialfonden. Det finns också risker som är förenade med stigande utmaningar i samverkan och komplexitet i genomförandet, som utvecklas nedan.

Komplexiteten ökar med storleken, dels i termer av budget och deltagarantal, men framförallt i de fall antalet involverade aktörer blir större. Projektets styrning, samverkan och utsattheten för externa faktorer ökar med storleken när projektet involverar flera människor och fler aktörer. I takt med detta stiger komplexiteten, framförallt i genomförandet. Det ställer högre krav på projektägande organisation, särskilt på projektledning och styrgrupp.

ESF-SAMORDNARNAS ARBETE SKILJER SIG INTE AVSEVÄRT MELLAN STORA RESPEKTIVE SMÅ PROJEKT

Stora projekt tar vanligtvis mer tid för ESF-samordnare att hantera, men tiden står samtidigt i proportion till projektens budget. Det framkommer i majoriteten av alla intervjuer med samordnare på ESF-rådet. Vissa samordnare menar att det är viktigt att göra skillnad på stora projekt. Två samordnare beskriver att riktigt stora projekt som involverar flera tusen deltagare och finns i flera kommuner, oftast inom programområde 2, tar mer tid i anspråk för samordnaren än ett "vanligt" större projekt. Det beror på att de kräver mer redovisning, administration och uppföljning. Andra samordnare uppger att s.k. paraplyprojekt, som ofta har flera delprojekt i olika kommuner, kan kräva mer tid av samordnaren för att få inblick i och följa upp resultaten i projektet. Om paraplyprojekt bedrivs i olika kommuner med varsin förändringsteori beskrivs att möjligheten för uppföljning försvåras ytterligare: risken blir att effekten inte går att studera på övergripande nivå utan endast lokalt.

Två samordnare menar att stora projekt tar lika mycket tid att hantera som små projekt. Att hantera ett fåtal större projekt anses därmed vara mer resurseffektivt än att hantera ett större antal mindre projekt.

4. UNDER VILKA FÖRUTSÄTTNINGAR GER STORA PROJEKT BÄTTRE RESULTAT ÄN SMÅ?

I följande kapitel besvarar vi frågan under vilka förutsättningar stora projekt ger bättre resultat än små projekt. Kapitlet bygger på vår kvantitativa analys och intervjuer med samordnare på ESF-rådet, projektägare för stora projekt samt sakkunniga inom de olika programperioderna.

Sammanfattning

Vår utvärdering visar att det finns vissa förutsättningar som behöver vara på plats för att stora projekt ska fungera. De faktorer som framkommit i intervjuer är en erfaren och stark projektledare, en etablerad kontext runt projektet (att det till exempel finns tillgång till praktikplatser), samt att det finns tid för planering i projektet.

Vår kvantitativa analys indikerar att stora projekt ger bättre resultat i vissa ESF-regioner och att mindre projekt ger bättre resultat i andra ESF-regioner. Samtidigt ser vi att det finns olika förutsättningar att bedriva stora projekt i regionerna. Majoriteten av alla ESF-regioner har förutsättningar, i form av erfarna aktörer med kapacitet och erfarenhet av att bedriva stora projekt. Samtidigt som två regioner saknar förutsättningar, främst på grund av att de saknar aktörer med just kapacitet och erfarenhet.

Vår utvärdering visar även att vissa typer av projekt fungerar bättre som stora:

- Projekt som handlar om nationellt eller regionalt övergripande problem
- Projekt med generella insatser för många individer
- Insatser för individer som står långt från arbetsmarknaden
- Nationella metodutvecklingsprojekt som angriper en gemensam problematik

Samtidigt finns det andra typer av projekt som fungerar bättre som små:

- Lokala innovations- och metodutvecklingsprojekt
- Projekt som syftar på att utveckla en fokuserad målgrupp med lokala behov

4.1 För att stora projekt ska fungera behöver följande förutsättningar finnas

Enligt intervjuer med ESF-projekt, ESF-samordnare och sakkunniga så finns det vissa förutsättningar som behöver finnas för att stora projekt ska lyckas. Vi vill påpeka att dessa faktorer har i intervjuer lyfts som särskilt viktiga för stora projekt, men överlappar delvis med alternativa förklaringsfaktorer till resultat för såväl stora som små projekt (se avsnitt 3.2). Faktorerna presenteras i korthet nedan.

EN ERFAREN OCH STARK PROJEKTLEDARE

Enligt intervjuer behöver stora projekt genomföras av en projektledare med kapacitet och erfarenhet att genomföra ESF-projekt. Det gäller särskilt i de fall som projekten ska genomföras i form av ett ”paraplyprojekt” där den projektledande aktören ska samordna flera andra aktörer. Då behövs en tydlig styrning och förankring från projektledarens håll.

EN ETABLERAD KONTEXT RUNTOMKRING

Enligt intervjuer med samordnare behöver stora projekt ha en väletablerad kontext runt omkring för att kunna fungera. Till exempel tillgång till praktikplatser eller arbetsplatser som kan anställa. Om kontexten saknas eller är svagt fungerande har stora projekt svårt att lyckas. Dessa förutsättningar är något som projekten bör säkerställa i en inledande behovsanalys.

TID FÖR PLANERING

Flera respondenter lyfter fram att stora projekt generellt har längre uppstartssträcka än små projekt. Det beror framförallt på att dessa projekt ofta riktar sig mot ett stort antal deltagare, eller hanterar ett större, mer övergripande problem. För att de ska lyckas i sitt genomförande kan stora projekt därför behöva längre tid för planering, både inför ansökan och i uppstart, än små projekt. Detta för att projektgruppen verkligen ska kunna analysera vad det är som de vill åstadkomma med projektet och kunna planera aktiviteter och uppföljning som motsvarar dessa mål.

4.2 Stora projekt ger bättre resultat i vissa regioner

Stora projekt ger bättre resultat i vissa regioner, medan små projekt ger bättre resultat i andra regioner. Det visar den kvantitativa regressionsanalysen där vi analyserar hur resultaten skiljer sig mellan regioner inom programområde 2, se sammanställning i Tabell 1.⁸ Resultat som analyseras är andelen deltagare som sex månader efter projektavslut deltar i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program. Eftersom analysen baseras på väldigt få observationer bör dock resultaten tolkas med försiktighet. Inom varje region har vi bedömt hur trovärdiga beräkningarna är, utifrån hur tillförlitliga resultaten i regressionsanalysen är. Trovärdigheten ger oss en uppfattning om hur säkra vi kan vara på var stora respektive små projekt ger bättre resultat.

Vi ser signifikant skillnad i resultat mellan stora och små projekt i Övre Norrland och Sydsverige, där små projekt har mellan 12–18 procentenheter fler deltagare i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt

program jämfört med stora projekt. I Småland och Öarna Mellansverige ser vi ett starkt samband mellan projektstorlek där det indikerar att stora projekt får bättre resultat än små projekt. Projekten är däremot inte signifikanta och går därmed inte att definiera exakt. I övriga regioner är resultaten inte tillräckligt signifikanta för att kunna göra en bedömning av om stora eller små projekt har bättre resultat.

I Stockholm finns inga små projekt inom programområdena under den period som analyseras. Den så kallade *Stockholmsmodellen*, som ESF-projekt i Stockholm genomförs efter, innebär att regionens aktörer genom partnerskapet, sekretariat och beredningsgrupp tar en mer aktiv roll i mobilisering och prioritering av projekt av strategisk betydelse för regionens utveckling.⁹

⁸ Se närmare beskrivning i Bilaga 2.

⁹ <https://www.esf.se/min-region/stockholm/vara-prioriteringar/> (2021-03-19).

Tabell 1. **Regionala skillnader i resultat* mellan stora och små projekt enligt regressionsanalysen.**

Region	Stora/små projekt har bättre resultat*	Trovärdighet	Antal projekt
Östra Mellansverige	Går ej att bedöma	 röd	11
Småland och Öarna	Stora projekt har högre resultat än små	 gul	14
Sydsverige	Små projekt har 19 procentenheters högre resultat än stora	 grön	21
Västsverige	Går ej att bedöma	 röd	18
Norra Mellansverige	Går ej att bedöma	 röd	12
Mellersta Norrland	Går ej att bedöma	 röd	6
Övre Norrland	Små projekt har 12 procentenheters högre resultat än stora	 grön	13

Teckenförklaring:

- Röd: Ingen trovärdighet/går inte att bedöma
- Gul: Viss trovärdighet/går inte att bedöma
- Grön: Hög trovärdighet/Kausalt samband

* Anmärkning: Resultaten som redovisas är andelen deltagare som 6 månader efter projektavslut deltar i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program. Resultaten kontrollerar för målområde, projekttyp, kostnad per deltagare, andel deltagare som fullföljt projektet och andel deltagare som avbrutit projektet för studier eller arbete. Trovärdigheten baseras på hur signifikanta resultaten är. Ifall resultaten är signifikanta på minst 10 procentsnivå bedöms resultaten ha ett kausalt samband och därmed hög validitet. Ifall resultaten visar en stark positiv korrelation men saknar signifikans bedöms resultaten ha en viss trovärdighet. Ifall resultaten har en lägre signifikans bedöms resultaten ha mycket låg validitet.

Källa: Rambolls beräkningar, baserat på data från ESF och SCB.

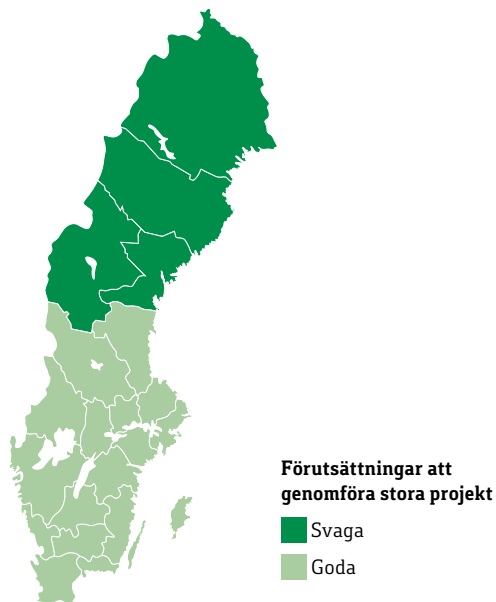
4.3 De regionala förutsättningarna att genomföra stora projekt skiljer sig

Förutsättningarna att bedriva stora projekt skiljer sig mellan ESF-regionerna. Det framkommer i intervjuer med samordnare på ESF-rådet. Nedan beskriver vi detta närmare.

MAJORITETEN AV REGIONERNA HAR GODA FÖRUTSÄTTNINGAR ATT GENOMFÖRA STORA PROJEKT

Enligt samordnarna finns goda förutsättningar att genomföra stora projekt i Sydsverige, Stockholm, Östra Mellansverige, Norra Mellansverige, Småland och Öarna och Västsverige, se Figur 4. I dessa regioner finns flera aktörer som har kapacitet och erfarenhet av att genomföra stora projekt. I Östra Mellansverige, Norra Mellansverige, Småland och Öarna och Västsverige lyfter samordnarna att större projekt oftast bedrivs i form av samverkans- eller ”paraplyprojekt”. Paraplyprojekt bedrivs av en samordnande aktör med flera mindre delprojekt som genomförs lokalt av exempelvis kommuner. Samordnaren för Östra Mellansverige beskriver att de har en regional koordinator som håller ihop regionerna för att de ska kunna ta ett gemensamt grepp om befintliga utmaningar. I flera av dessa regioner går det inte att bedöma i den kvantitativa analysen om stora eller små projekt har bättre resultat. Småland och Öarna uppvisar dock bättre resultat för stora projekt (se avsnitt ovan) samtidigt som Sydsverige uppvisar bättre resultat i små projekt. Samordnaren i Sydsverige beskriver i intervju att förutsättningarna att genomföra stora projekt finns, men att stora projekt inte alltid lyckas, till exempel på grund av brist på ägarskap.

Figur 4. **Regionala förutsättningar att genomföra stora ESF-projekt.**

Källa: Rambolls bearbetning av information från intervjuer med ESF-samordnare.

I Övre Norrland och Mellersta Norrland är förutsättningarna att genomföra stora projekt svaga. Samordnarna för de specifika regionerna beskriver att möjligheten att söka medel för stora projekt finns, men det saknas aktörer med kapacitet att genomföra större projekt. Bristen av politiskt intresse i kommunerna beskrivs ytterligare vara en faktor som försvårar möjligheten att genomföra större projekt. Resultaten för Övre Norrland visar att små projekt ger bättre resultat. Samtidigt indikerar resultaten för Mellersta Norrland att stora projekt ger bättre resultat. Det kan betyda att stora projekt kan fungera trots svaga förutsättningar, men att det kan begränsa antalet stora projekt som är möjliga att bedriva i regionen under en programperiod.

4.4 Vissa typer av projekt fungerar bättre som stora

Utifrån intervjuer med samordnare på ESF-rådet och projektägare kan vi urskilja vissa typer av projekt som fungerar bättre som stora än som små. I den mån det varit möjligt har vi jämfört resultaten med vår kvantitativa analys. Nedan presenteras dessa i sin korthet.

PROJEKT SOM BEHANDLAR ETT NATIONELLT ELLER REGIONALT ÖVERGRIPANDE PROBLEM

Enligt intervjuer med samordnare kan stora projekt som syftar till att hantera ett nationellt eller regionalt övergripande problem fungera bättre än små. Det kan till exempel gälla en gemensam företagsutmaning som till exempel digitalisering av verksamheter (PO1) eller en gemensam integrationsutmaning (PO2).

I dessa fall fungerar det ofta bra med stora projekt som genomförs i samverkan med flera lokala aktörer som arbetar utifrån gemensamma mål. Denna typ av projekt fungerar bättre i form av stort projekt jämfört med små som genomförs på lokal nivå.

PROJEKT MED GENERELLA INSATSER FÖR MÅNGA INDIVIDER

Projekt som består av generella insatser kan med fördel riktas mot ett stort antal individer, och därigenom genomförs som stora projekt. Med generella insatser menar vi att arbetssätt och insatser är väldefinierade och beprövade, alternativt att de utgörs av en eller ett fåtal insatser som ges till många individer utan stor variation och komplexitet. I vår datainsamling har ett par exempel på detta framkommit.

Enligt intervjuer med samordnare behöver generella kunskapshöjande insatser inom

programområde 1 som ska riktas mot många individer generellt vara stora, det vill säga ha en högre budget, för att fungera bra. I intervjuer med samordnare lyfts även att projekt inom programområde 2 som använder väletablerade metoder fungerar bättre när de är stora för att kunna riktas mot flera individer. Framförallt gäller det projekt som antingen implementerar en välfungerande metod som tagits fram i ett tidigare projekt, alternativt projekt som använder befintliga beprövade metoder.

Interventionsprojekt innebär projekt som framförallt syftar till att genomföra insatser direkt till deltagare och baseras generellt på redan etablerade och beprövade metoder. Den kvantitativa analysen visar att stora interventionsprojekt inom programområde 2 har bättre resultat jämfört med små interventionsprojekt. Dessa projekt har cirka 14 procentenheter fler deltagare i sysselsättning eller utbildning och cirka 17 procentenheter fler i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program 6 månader efter projektavslut, än i små interventionsprojekt. Resultaten är statistiskt säkerställda.

INSATSER FÖR INDIVIDER SOM STÅR LÅNGT FRÅN ARBETSMARKNADEN

Enligt intervjuer med samordnare kan projekt som riktas mot individer som står långt ifrån arbetsmarknaden behöva vara stora, åtminstone sett till budget, för att lyckas. Framförallt för att mer tid behöver läggas på varje individ när de står långt ifrån arbetsmarknaden jämfört med när individer står nära arbetsmarknaden.

I den kvantitativa analysen ser vi dock inga statistiskt säkerställda skillnader i resultat mellan stora och små projekt, se bilaga 2. Det går därför inte att bekräfta eller förkasta om stora

projekt får bättre eller sämre resultat än små projekt inom de olika målområdena i programområde 2.

NATIONELLA METODUTVECKLINGS- PROJEKT SOM ANGRIPER EN GEMENSAM PROBLEMATIK - SYSTEMPÅVERKAN

Enligt intervjuer med samordnare fungerar nationella metodutvecklingsprojekt som angriper en gemensam problematik, till exempel

validering, generellt bättre när de genomförs i form av stora projekt. Det beror framförallt på att det behövs flera aktörer, som står nära målgruppen, att samverka för att kunna angripa problemet. Vi har svårt att bekräfta eller förkasta detta genom den kvantitativa analysen, då antalet observationer av nationella projekt är mycket få. Men vi kan till exempel se att majoriteten projekt som drivits av Arbetsförmedlingen varit stora metodutvecklingsprojekt.

4.5 Vissa typer av projekt fungerar bättre som små

Utifrån intervjuer med samordnare på ESF-rådet kan vi urskilja vissa typer av projekt som fungerar bättre som små jämfört med stora. Vi vill tillägga att fokus i våra intervjuer har varit att besvara under vilka förutsättningar som större projekt ger bättre resultat än små. Därför har vi också enbart intervjuat projektägare för stora projekt. Detta gör att underlaget för vår analys över när små projekt fungerar bättre jämfört med stora är betydligt mindre. Samtidigt har samordnarna haft svårt att besvara frågor om när mindre projekt fungerar bättre än stora. De faktorer som framkommit i intervjuerna presenteras nedan.

LOKALA INNOVATIONS- OCH METODUTVECKLINGSPROJEKT

Enligt intervjuer med tre samordnare bör lokala innovations- och metodutvecklingsprojekt inte vara för stora i skala. Framförallt ifall det gäller att ta fram och testa en ny metod lyfter de att dessa projekt generellt lyckas bättre när de är små. Om metoden därefter anses som lyckad kan den tillämpas i form av ett större projekt. Att börja i liten skala är ett relativt vanligt sätt att utveckla metoder på. I figuren

nedan har vi tagit fram ett exempel som visar hur storleken på projektet kan avgöras utifrån hur utvecklad eller etablerad metoden är. Den visar att projekt som arbetar med helt nya metoder bör bedrivas i ett litet projekt, i form av en pilotstudie. Därefter kan storleken på projekten utvecklas något för att testa metoden i större skala. I något större skala finns det också möjlighet att utveckla metoden ytterligare för att den ska kunna implementeras brett och skapa strukturpåverkan.

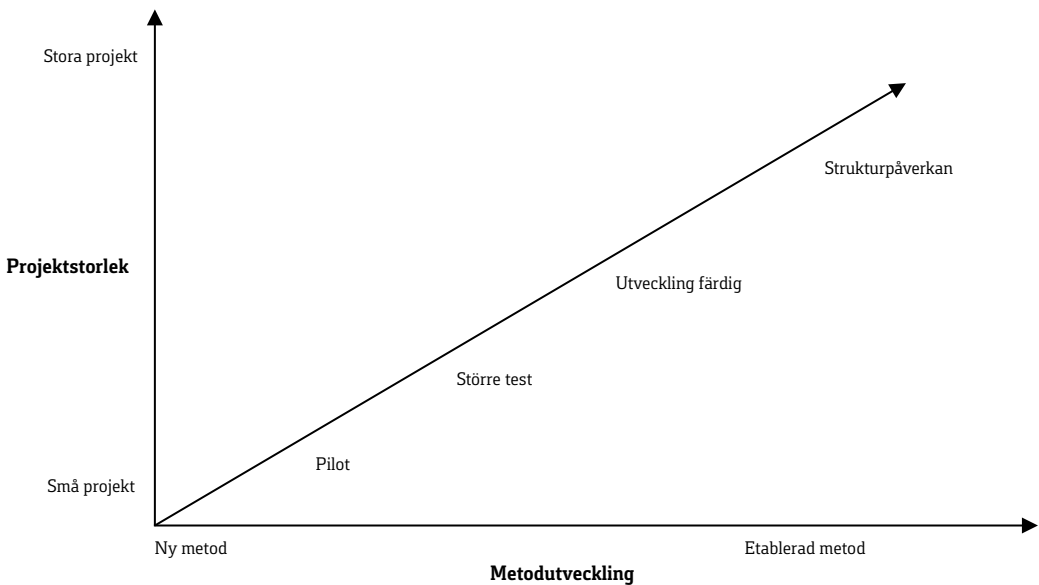
Enligt den kvantitativa regressionsanalysen ser vi ingen signifikant skillnad i resultat mellan stora och små metodutvecklingsprojekt. Vi kan därför inte bekräfta eller förkasta om stora eller små metodutvecklingsprojekt genererar bättre resultat. Det skulle kunna innebära att storleken inte är avgörande för att metodutvecklingsprojekt ska nå goda resultat. Det skulle också kunna innebära att storleken på projekten hittills utformats i enlighet med hur pass etablerad metoden är, det vill säga att mindre projekt arbetat med nya metoder och större projekt arbetat med mer etablerade metoder. Alternativt att dataunderlaget inte är tillräckligt stort för att dra slutsatser.

PROJEKT SOM RIKTAR SIG TILL EN FOKUSERAD MÅLGRUPP MED LOKALA BEHOV

Enligt intervjuer med tre samordnare kan projekt som syftar riktat sig till en fokuserad målgrupp, som till exempel invandrade kvinnor eller en viss typ av företag, lyckas bättre ifall de är små. Särskilt i de fall när lokala behov skiljer sig betydligt mellan kommuner

och regioner. Det beror på att fokuserade målgrupper ofta har särskilda behov och kan behöva mer aktivt och nära stöd för att projekten ska bli framgångsrika. Då vi inte kan gå på denna detaljnivå i den kvantitativa regressionsanalysen kan vi inte bekräfta eller förkasta om resultaten för dessa typer av projekt är bättre som små eller inte.

Figur 5 Hur graden av metodutveckling kan styra storleken på projekt

Källa: Ramboll

5. SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

I följande kapitel presenterar vi våra slutsatser med tillhörande rekommendationer.

5.1 Stora projekt ger delvis bättre resultat jämfört med små projekt, men resultatuppföljningen kan utvecklas

Rambolls sammantagna bedömning är att stora projekt delvis ger bättre resultat än små projekt. Däremot bedömer vi att ESF-rådet kan dra säkrare slutsatser genom att dels utöka den befintliga uppföljningen, dels genomföra en kvantitativ analys efter nuvarande programperiod när det finns fler avslutade projekt.

STORA PROJEKT GER HÖGRE SYSSÄTTNINGSRISULTAT ÄN SMÅ PROJEKT

Utvärderingen visar att stora projekt leder till högre arbetsmarknadsutfall och därmed bättre resultat. Den kvantitativa regressionsanalysen visar att stora projekt är bättre på att få deltagare i utbildning, sysselsättning eller arbetsmarknadspolitiskt program. I genomsnitt är andelen 9–10 procentenheter högre i stora jämfört med små projekt.

Vi kan däremot inte dra generella slutsatser om att stora projekt alltid ger bättre resultat. Detta eftersom analysen endast baserat på avslutade projekt inom programområde 2 (cirka 100 projekt) för programperioden 2014–2020. Analysen behöver antingen göras som en totalstudie eller som en slumpmässig studie på hela projektbanken för att kunna dra mer säkra slutsatser.

Rekommendation: Upprepa den kvantitativa analysen efter programperiodens slut när det finns fler avslutade projekt. Vi rekommenderar att ESF-rådet gör en liknande kvantitativ analys efter programperiodens slut när det finns fler avslutade projekt. Med ett större underlag i form av avslutade projekt kan säkrare slutsatser nås gällande om stora projekt ger bättre resultat.

MÅNGA TYPER AV RESULTAT FÅNGAS INTE GENOM NUVARANDE UPPFÖLJNING

Inom ramen för detta uppdrag har Ramboll kunnat analysera resultat i termer av individer som kommit i sysselsättning, utbildning och arbetsmarknadspolitiskt program. Dessa utfallsvariabler på individnivå lämpar sig för att analysera resultat för projekten inom programområde 2, öka övergångarna till arbete.

Inom programområde 1, kompetensförsörjning, samlas inte utfall in på samma tydliga sätt. Det finns inte utfall på lärande eller på förändrat beteende till följd av den kompetensutveckling som deltagarna tar del av. Det är därmed inte möjligt att analysera utfallen i resultaten inom programområde 1 på samma tydliga sätt.

Uppföljningen fångar dessutom inte in andra typer av resultat som exempelvis metodutveckling, utveckling av organisation och arbetssätt, samt strukturpåverkan. Detta gäller för samtliga programområden. För att kunna uttala oss mer säkert om huruvida stora projekt ger bättre resultat eller ej skulle uppföljningen behöva utvecklas. Förslagsvis kan uppföljningen även inkludera andra typer av resultat, såsom utveckling av metoder och arbetssätt eller organisationer, strukturpåverkan, samt och den stegvisa förflyttning som görs exempelvis av individer som står långt från arbetsmarknaden. Först då kan en fullständig bedömning göras av om stora projekt ger bättre resultat än små projekt.

Rekommendation: ESF-rådet kan utöka sin systematiska uppföljning till att inkludera mer kvalitativa resultat i projekten

Ramboll rekommenderar ESF-rådet att utveckla den befintliga uppföljning som görs i projekten inom programområde 2 och 3, samt att om möjligt även följa upp resultat för lärande i programområde 1. Nuvarande resultatuppföljning fångar inte alla typer av resultat som projekten genererar. För att förstå det samlade resultatet

bättre behövs därför uppföljning av andra resultat, inklusive kvalitativa resultat.

Uppföljningen kan exempelvis omfatta om nya arbetssätt eller metoder utvecklats eller implementerats, om samverkan mellan aktörer stärkts samt indikatorer som mäter deltagares stegförflyttning närmre arbetsmarknaden.

5.2 Det krävs att vissa förutsättningar är på plats för att stora projekt ska ge goda resultat

Ramboll bedömer att det krävs ett visst antal förutsättningar för att stora projekt ska generera goda resultat. Vår utvärdering visar att följande förutsättningar är särskilt viktiga:

- **Det finns kapacitet i regionen:** För att stora projekt överhuvudtaget ska kunna beviljas i en ESF-region krävs att det finns lämpliga aktörer som söker medel för att driva större projekt. Med detta menas exempelvis aktörer som har kapacitet och förmåga att driva stora projekt och engagera nödvändiga samverkansparter.
- **Det finns en erfaren projektledning:** Större projekt tenderar att bli mer komplexa eftersom de ofta involverar fler samverkansaktörer och mer personal. Detta ställer högre krav på projektledaren att engagera och leda personal i projektet, att hålla samman projektet samt att följa upp resultaten i projektet. Därför blir det extra viktigt för stora projekt att ha en erfaren projektledning.
- **Det finns en gynnsam kontext:** Stora projekt, framför allt de som involverar ett stort antal deltagare, behöver ha en gynnsam kontext. Exempel på en sådan kontext är att det finns tillräckligt antal arbetsplatser eller praktikplatser som kan ta emot deltagare från projektet, eller lämpliga utbildningsleverantörer

som kan tillhandahålla kompetensutveckling till deltagarna. Detta för att projekten ska ha förutsättningar att nå resultat. Det är något som projekten bör säkerställa redan i behovsanalysen.

- **Det finns tid för planering:** Stora projekt kan, som nämnts, ofta involvera fler deltagare eller fler samverkansaktörer, och därmed bli mer komplexa att genomföra. Det ställer högre krav på att projekten frigör tid för planering, både inför ansökan och i uppstart av projektet.

Rekommendation: Styr enbart mot stora projekt om ESF kan säkerställa att det finns kapacitet i regionen att driva stora projekt

Ramboll rekommenderar att ESF-rådet gör en ordentlig behovsanalys inför valet att eventuellt styra utlysningar mot stora projekt. Genom behovsanalysen behöver ESF-rådet säkerställa att det finns rätt förutsättningar för att genomföra stora projekt i den aktuella regionen. Denna behovsanalys bör inkludera kunskap om vilka förutsättningar som är viktiga för att stora projekt ska lyckas. Om rätt förutsättningar finns på plats kan ESF-rådet utlysa medel till stora projekt.

I mobiliseringsarbetet inför utlysningen bör det ingå att undersöka om lämpliga sökande finns för större projekt, och om de har nödvändiga förutsättningar för att lyckas med ett genomförande. Om rätt förutsättningar inte finns på

plats för stora projekt bör ESF-rådet styra mot mindre projekt. Därefter kan ett fortsatt arbete ta vid där ESF-rådet arbetar för att skapa förutsättningar för stora projekt i framtiden.

5.3 Stora respektive små projekt lämpar sig olika bra beroende på syfte

Rambolls bedömning är att stora projekt lämpar sig väl för vissa typer av projekt och att det kan vara vägledande i beslut om storleken på projekten. Utöver de förutsättningar som behöver vara på plats för att stora projekt ska lyckas, som nämnts ovan, visar utvärderingen att stora projekt lämpar sig väl för vissa syften, medan mindre projekt kan vara att föredra för andra syften. Nedan beskriver vi när stora respektive små projekt lämpar sig bäst.

- **Om syftet är strukturpåverkan – då fungerar stora projekt bäst.** Detta eftersom de har större förutsättningar att nå långsiktiga och strukturpåverkande resultat. Utvärderingen visar att stora projekt som är framgångsrika ger resultat med högre legitimitet än små. När deltagarantalet och antalet involverade aktörer är större ökar robustheten i resultaten. Stora projekt framhålls också ge en högre benägenhet för beslutsfattare att lyssna, samtidigt som resultaten ”syns mer”.
- **Om syftet är att utveckla metoder eller organisationer – då fungerar såväl små som stora projekt.** Det finns fördelar att låta graden av metodutveckling styra storleken på projekten. Storleken på projektet bör anpassas utifrån i vilket stadium som metodutvecklingen sker. Vi kan se att utveckling av helt nya metoder och arbetssätt kan kräva att det testas i mindre skala i en pilot för att sedan kunna skalas upp. Samtidigt kan vi se att nationella metodutvecklingsprojekt som

angriper en gemensam problematik, till exempel validering, är särskilt bra som stora. Detta kan ses som test av en metod i större skala, som kräver flera samverkande aktörer för att utveckla och anpassa metoden till strukturpåverkan på regional och nationell nivå.

- **Om syftet är att få individer i arbete eller studier – då fungerar stora projekt bäst.** Stora projekt lyckas bättre än små projekt med att få individer i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program. Utvärderingen visar att stora interventionsprojekt, vars huvudsakliga syfte är att få individer i arbete eller studier, får 14 procentenheter fler deltagare i sysselsättning eller utbildning och 17 procentenheter fler i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program, jämfört med i små interventionsprojekt.

Rekommendation: Låt syftet med projekten vara vägledande för storleken

Ramboll rekommenderar ESF-rådet att styra mot stora projekt när syftet lämpar sig. ESF-rådet kan med fördel utgå ifrån kunskap om när stora respektive små projekt lämpar sig bäst. Till exempel kan det vara fördelaktigt att bedriva pilotprojekt i mindre skala, medan interventionsprojekt med etablerade arbetssätt som verkar i starka arbetsmarknadsregioner kan tjäna på att bedrivas i större skala.

BILAGA 1. METOD

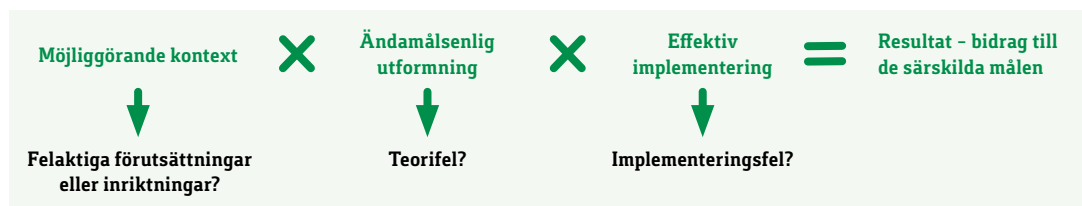
Temaplattformen Hållbart arbetsliv vill genom detta uppdrag få ökad kunskap om och under vilka förutsättningar stora projekt ger bättre resultat jämfört med små. För att besvara detta har vi utgått ifrån en analytisk strategi samt använt kvalitativa och kvantitativa datainsamlingsmetoder.

Utvärderingen utgår från Ramboll Impact Framework (RIF)

Vår analys i klusterutvärderingen utgår från Ramboll Impact Framework (RIF) och bygger på implementeringsforskning av Fixsen et al¹⁰. För att nå goda resultat och effekter visar forskningen att det krävs en möjliggörande kontext, ändamålsenlig utformning och ett effektivt genomförande. Figur 4 nedan illustrerar detta. Mellan varje steg i figuren står ett multiplikationstecken, som visar hur viktigt det är att varje steg lyckas för att nå goda resultat.

I tabellen nedan presenterar vi de utvärderingsfrågor vi har använt oss av för att besvara klusterutvärderingens tre övergripande frågeställningar. Tabellen visar även hur utvärderingsfrågorna kopplar an till de olika delarna i RIF (se ovan), samt vilka datainsamlingsmetoder vi har använt för att besvara respektive utvärderingsfråga.

Figur 6. Ramboll Impact framework (RIF)

¹⁰ Fixsen, D., Naoom, S., Blase, K., Friedman, R. & Wallace, F. (2005). Implementation Research. A Synthesis of the Literature. Tampa, FL: University of South Florida, Louis de la Parte Florida Mental Health Institute, The National Implementation Research Network (FMHI Publication #231).

Tabell 2 **Utformning av utvärderingen med tillhörande frågor**

Huvudfråga	Del i RIF	Delfråga	Datakälla			
			Uppföljningsdata från SCB/ESF	Intervju ESF-samordnare	Intervju projektägare	Intervju sakkunniga
Vad finns det för olika typer av projekt inom olika programområden inom ESF för PO1, PO2 och PO3?	Utformning	Vilka storlekar på projekt förekommer inom ESF? Vad kan kategoriseras som ett stort projekt?	x			
		Vilka typer av projekt förekommer? (projekt med primärt syfte att stärka individer eller utveckla organisationer och metoder)	x			
	Utformning	Hur har projekten utformats i de olika programområdena?	x			
		I vilken utsträckning skiljer sig projektportföljerna sett till... - Aktör som driver projekten? - Målsättningar - Planerad kostnad per deltagare - Planerad kostnad per resultat	x			
Situation: Vad har påverkat projektens storlek i socialfonden de senaste programperioderna?	Utformning	Hur tas beslut om projekten ska vara stora eller små? När tas beslutet och av vem/vilka?				x
		Hur har storlek på projekt sett ut i olika regioner under de senaste tre programperioderna?	x	x		x
		Vad förklarar eventuella förändringar i projektens budget över tid?		x		x
Möjligheter och utmaningar med att driva stora projekt i ESF-regionerna?	Kontext	Vilka externa faktorer påverkar möjligheterna att driva stora ESF-projekt i regionerna? T ex: - Geografi - Söktryck - få ut utlyst belopp - Att relevanta aktörer söker? - Att projekt bedrivs i kommuner/regioner som har målgrupp med störst behov?		x		

Huvudfråga	Del i RIF	Delfråga	Datakälla			
			Uppföljningsdata från SCB/ESF	Intervju ESF-samordnare	Intervju projektägare	Intervju sakkunniga
Ger stora projekt bättre resultat än små projekt?	Resultat	Skiljer sig kostnad per deltagare mellan större och mindre projekt?	x	x		
		Skiljer sig kostnad per deltagare mellan projekt med olika syften? (intervention vs. metod)	x	x		
		Har projektens storlek påverkat resultaten i de olika programområdena? På vilket sätt?	x	x		
		Blir det bättre resultat i stora projekt i jämförelse med små projekt?	x	x		
Under vilka förutsättningar lyckas små eller stora projekt bäst?	Kontext	För vilka typer av projekt/syften är det mer ändamålsenligt med stora projekt respektive små projekt? (individ eller metodfokus)	x	x		
		Är det under några särskilda förutsättningar som stora respektive små projekt fungerar bäst?		x		
		Hur bör/kan ESF-rådet styra storleken på finansierade projekt för att bidra till önskade resultat?		x		
Vad skiljer ESF-samordnarens arbete i större och mindre projekt?	Implementering	Vad skiljer ESF-samordnarens arbete i större och mindre projekt?	x	x		
		Skiljer sig projektens behov av stöd från samordnaren beroende på projektets storlek?		x		
Vad förklarar goda projektresultat för stora projekt?	Implementering	Vad utgör framgångsfaktorer för att åstadkomma resultat i stora projekt?			x	
		Vad utgör hinder för att åstadkomma resultat i stora projekt?			x	
				x		
		Vilket stöd är nödvändigt att stora projekt erhåller för att lyckas?			x	
		Hur bör ESF-samordnare arbeta med stora projekt för att de ska lyckas?		x	x	
Vad förklarar goda projektresultat oavsett projektstorlek?	Kontext	Vilka andra faktorer kopplat till projektens utformning förklarar goda projektresultat?	x	x		

Kvalitativ analys: urval och datainsamlingsmetod

Nedan beskriver vi hur vi har gått tillväga för att göra ett urval och samla in data för den kvalitativa analysen. Vi har genomfört totalt 21 intervjuer varav 8 med samordnare på ESF-rådet, 4 med sakkunniga, och 9 med projektägare eller projektledare för stora projekt.

URVAL

I vår kvalitativa analys har vi genomfört intervjuer med samordnare på ESF-rådet i åtta regioner¹¹. Vi har även intervjuat ett urval av projektägare eller projektledare för stora projekt i de åtta regionerna. Vi valde att enbart inkludera pågående projekt. I tabellen nedan redogör vi för utlysningarna mer ingående.

Tabell 3. Urval av projekt

Projektnamn	Projektägare	Budgetansvarig region	Budget (SEK)	Målområde	Typ av projekt?	Påbörjat
Motivera och Aktivera MOA	Piteå Kommun Samhällsbyggnad Kompetensförsörjning	Övre Norrland	23 775 692	2.1	Samverkansprojekt för att utveckla gemensamma synsätt och rutiner för att snabba på processen att få unga till utbildning eller arbete.	2019-03-01
144587 Vägar till egenförsörjning	Region Jämtland Härjedalen Välfärd klimat och kompetens	Mellersta Norrland	29 815 599	2.1	Individorienterat projekt. Långsiktigt syfte att utveckla och stärka metoder och arbetssätt i kommunerna.	2020-02-01
Omstart!	Region Gävleborg Arbetsmarknad och Kompetens	Norra Mellan-Sverige	53 191 680	2.1	Regionalt samverkansprojekt för att ta fram metoder/arbetsformer som hjälper unga att komma i arbete, utbildning eller att komma närmare arbetsmarknaden.	2019-06-01
Etablerings-samverkan 2	Växjö kommun Arbete och välfärd	Småland och Öarna	36 912 989	2.1	Regionalt- och lokalt samverkansprojekt för att stärka etablering av nyanlända på marknaden, på såväl individ- som organisationsnivå.	2019-11-01
Insteget	Samordningsförbundet Centrala Östergötland	Östra Mellan-sverige	26 209 774	2.3	Individanpassat projekt som genomförs i samverkan med flera aktörer. Utöver individanpassat arbete arbetar projektet strategiskt i syfte att utveckla och påverka befintliga strukturer, verksamheter och verktyg.	2019-07-01

¹¹ Mellersta Norrland, Norra Mellansverige, Östra Mellansverige, Småland och Öarna, Sydsverige, Stockholm, Övre Norrland och Västsverige.

Projektnamn	Projektägare	Budget-ansvarig region	Budget (SEK)	Mål-område	Typ av projekt?	Påbörjat
Rätt stöd för mig	Samordningsförbundet Stockholm stad	Stockholm	48 113 616	2.3	Samverkansprojekt för att hitta välfungerande sätt att ge stöd och insatser och skapa en hållbar och effektiv samverkansstruktur kring målgruppen.	2019-09-01
ALL-IN	Samordningsförbundet Trollhättan Lilla Edet och Grästorps	Väst-sverige	28 551 291	2.3	Både individ-organisation samt strukturlösning. Själva projektet är individ-fokuserat, men samtidigt är det långsiktiga målet att utveckla en struktur- och myndighetsövergripande arbetsmetod för integration.	2019-03-01

Kvantitativ regressionsanalys: urval och datainsamlingsmetod

Följande avsnitt beskriver hur vi metodologiskt gått tillväga i urval och datainsamling inför den kvantitativa analysen av 103 projekt.

DATA

Statistiken baseras på uppgifter från svenska ESF-rådet och Statistiska Centralbyrån (SCB). Från ESF-rådet erhöles information om 226 projekt där bland annat information om projektens status (avslutat/avbrutet), programområde, målområde, region, start- och slutdatum, projektägarnamn, samt olika budgetposter framkom. 215 av projekten kunde sedan SCB addera information om antal deltagare, antal deltagartimmar, antal deltagare från olika

målgrupper, antal deltagare som fullföljt projektet eller avbrutit, deltagarnas huvudsakliga status vid avslut, deltagarnas olika bakgrundsfaktorer¹² vid projektstart, samt resultat på kort sikt¹³ (direkt efter projektavslut) och lång sikt¹⁴ (sex månader efter projektavslut).

URVAL FÖR DEN KVANTITATIVA REGRESSIONSANALYSEN

I vår kvantitativa regressionsanalys ingår 103 avslutade projekt som har genomförts inom programområde 2 och avslutat senast våren 2020. I Tabell 4 presenteras hur vi väljer att avgränsa det slutgiltiga datasetet som analyseras i den kvantitativa regressionsanalysen.

12 Antal arbetslösa, långtidsarbetslösa, icke-förvärvsarbetande, icke-förvärvsarbetande som inte deltar i allmän eller yrkesinriktad utbildning, med grundskoleutbildning, med gymnasieutbildning, med högskoleutbildning, utomeuropeiskt födda, nyanlända, utanför arbetsmarknaden mer än 12 månader, anställda inklusive egenföretagare, under 25 år och över 54 år.

13 Antal i sysselsättning inklusive egenföretagande, i utbildning, med lärlingsplats eller praktik, tidigare inaktiva deltagare som söker arbete, som erhållit en kvalifikation.

14 Antal i sysselsättning inklusive egenföretagande, i utbildning eller i arbetsmarknadspolitiskt program.

Tabell 4. **Projekt som analyseras i den kvantitativa analysen**

	Antal projekt
Totalt antal projekt	215
Projekt som avbrutits	-14
Projekt med budget över 150 miljoner	-3
PO1-projekt	-73
PO3-projekt	-22
Totalt antal projekt som analyserats	103

Det kompletta datasetet består av 215 ESF-projekt som genomförts mellan 2015 och våren 2020. Vi tar bort projekt som avbrutits under genomförandet. Därefter tar vi bort projekt som har mycket hög budget, eller över 150

miljoner kronor i stödberättigade kostnader. Detta gör vi för att säkerställa att resultaten av vår kvantitativa analys inte snedvrids på grund av att ett fåtal projekts budget avviker kraftigt från resterande projektbudgetar. Därigenom kan vi säkerställa att dessa projekt inte styr resultaten i analysen. Vidare tar vi bort projekt inom programområde 1 eftersom det saknas resultatindikatorer för dessa. Slutligen tas projekt ur programområde 3 bort eftersom det finns för få projekt att analysera separat, samt då projekten inte är direkt jämförbara med projekt i programområde 2.

DESKRIPTIV STATISTIK

I Tabell 5 presenteras deskriptiv statistik för det slutgiltiga datasetet.

Tabell 5. **Deskriptiv statistik, projekt som analyseras i den kvantitativa analysen**

	N	Medel	Median	Min	Max
Stödberättigade kostnader	103	21 229 975.8	15 320 473	1 838 254	94 467 708
Stora projekt	103	0.37	0.0	0.0	1.0
Resultatvariabler					
Andel i sysselsättning eller utbildning 6 mån efter avslut	103	0.33	0.33	0.0	0.71
Andel i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program 6 mån efter avslut	103	0.60	0.64	0.0	0.92
Andel i sysselsättning eller utbildning direkt efter projektavslut	103	0.40	0.40	0.00	0.91
Andel i sysselsättning, utbildning, praktik eller tidigare inaktiva som söker arbete direkt efter projektavslut	103	0.48	0.51	0.00	0.94
Kontrollvariabler					
Antal deltagare	103	275.1	143	18	1 581
Antal projektdagar	103	1 100.7	1095	272	1 613
Paraplyprojekt	103	0.23	0.0	0.0	1.0
Projekttyp = metodutveckling	103	0.53	0.0	1.0	1.0
Kostnad (utbetalt) per deltagare	103	99 194.0	92 252.8	9 847.8	288 937.0
Andel deltagare som fullföljt programmet	103	0.49	0.48	0.0	1.0
Andel deltagare som gjort avbrott på grund av studier eller arbete	103	0.21	0.16	0.0	0.67

	N	Medel	Median	Min	Max
Andel långtidsarbetslösa	103	0.36	0.35	0.0	0.79
Andel med grundskoleutbildning	103	0.54	0.58	0.03	0.86
Andel med gymnasieutbildning	103	0.24	0.17	0.0	0.66
Andel med högskoleutbildning	103	0.15	0.12	0.0	0.83
Andel utomeuropeiskt födda	103	0.59	0.61	0.02	1.0
Andel nyanlända	103	0.38	0.26	0.0	1.0
Andel under 24 år	103	0.31	0.16	0.0	1.0
Andel över 54 år	103	0.08	0.05	0.0	0.31

METOD: OLS-REGRESSION

I val av metod i den kvantitativa analysen har en avvägning behövt göras utifrån det data-underlag som finns tillgängligt för att besvara frågeställningen. Eftersom dataunderlaget är begränsat både när det kommer till antal projekt och insamlade variabler, föreligger begränsade möjligheter att uppnå signifikanta resultat oavsett vilken modell som tillämpas. Utfallsvariablerna är endast avgränsade till tre potentiella scenarion som deltagarna kan hamna i, det vill säga utbildning, sysselsättning eller arbetsmarknadspolitiskt program. Mer konkret innebär detta att de tillgängliga utfallsvariablerna inte kan fånga om en deltagare exempelvis gör en stegförflyttning närmare arbetsmarknaden, men inte når ”hela vägen” till sysselsättning, arbete eller arbetsmarknadspolitiskt program. Det gör att resultaten från den kvantitativa analysen bör tolkas med försiktighet då den inte fångar samtliga aspekter av ett projekts resultat. Resultaten från analysen ger däremot en uppfattning om det finns ett positivt kausalt samband mellan stora projekt och förbättrat resultat.

Hypoteserna är därmed:

- H_0 : Stora projekt ger inte bättre resultat än små projekt.
- H_1 : Stora projekt ger bättre resultat än små projekt.

För att undersöka hypoteserna genomför vi en multipel OLS-regressionsanalys av skillnader i ESF-projektens resultat beroende på om projektet är små eller stora. OLS-metoden innebär att modellens koefficienter väljs så att den estimerade regressionslinjen är så nära observationerna som möjligt. Att analysmetoden är ”multipel” innebär att vi inkluderar flera oberoende variabler i ekvationen för att kontrollera för alternativa förklaringsfaktorer, snarare än att endast analysera sambandet mellan projektstorlek och utfall.

Då vi är mer intresserade av stora projekt jämfört med små projekt, snarare än att jämföra löpande projektbudget, definierar vi en dummyvariabel som är lika med 1 om projektet har *stödberättigade kostnader* över 20 miljoner kronor, och lika med 0 om inte. Baslinjemodellen som används är som följer:

$$Y_i = \alpha + \beta_1 \text{StortProjekt}_i + \beta_2 W_i + e_i \\ i = 1, \dots, n$$

Y_i = Resultatet av ett projekt

StortProjekt_i = Dummyvariabel som antar värdet 1 om projektet har stödberättigade kostnader på 20 miljoner kronor eller mer och 0 annars

W_i = vektor bestående av diverse alternativa förklaringsfaktorer (kontrollvariabler) i projektet

e_i = felterm

De resultat som analyseras på lång sikt (6 månader efter projektavslut) är:

- Andel deltagare i utbildning eller sysselsättning, inkl. egenföretagande.
- Andel deltagare i utbildning, sysselsättning, inkl. egenföretagande, eller arbetsmarknadspolitiskt program.

Och på kort sikt (direkt efter projektavslut):

- Andel deltagare i utbildning eller sysselsättning, inkl. egenföretagande.
- Andel deltagare i utbildning, sysselsättning, inkl. egenföretagande, praktik eller tidigare inaktiva som söker arbete.

Vi inkluderar alternativa förklaringsfaktorer i modellen för att säkerställa så att andra faktorer än storlek inte driver resultaten (omitted variable bias). De faktorer som kontrolleras för är:

- Region
- Projektlängd (antal dagar)
- Antal projektdeltagare
- Målområde
- Om projektet är ett paraplyprojekt
- Projekttyp (metodutveckling eller intervention)
- Andel deltagare som fullföljer projektet
- Andel av deltagare som avslutar projekt på grund av arbete eller studier
- Kostnad (utbetalt belopp) per deltagare
- Projektägartyp (t.ex. kommun, region, samordningsförbund, region)
- Diverse bakgrundsfaktorer¹⁵ bland projektets deltagare.

Definition av projekttyp

Vi delar upp projekten i två projekttyper: *interventionsprojekt* och *metodutvecklingsprojekt*.

Interventionsprojekt är projekt som framförallt syftar till att genomföra insatser direkt till

deltagare, ofta baserat på redan etablerade och beprövade metoder. Metodutvecklingsprojekt handlar snarare om att ta fram eller utveckla nya metoder och arbetssätt. Bedömningen har gjorts av Ramboll utifrån projektens dokumentation. Inom programområde 2 var det under analysperioden 48 interventionsprojekt och 55 metodutvecklingsprojekt.

Definition av paraplyprojekt

Samtliga regioners ESF-samordnare har fått identifiera vilka projekt i deras region som genomförs i form av ett paraplyprojekt. Paraplyprojekt bedrivs av en samordnande aktör som är projektledare och består generellt av flera mindre delprojekt som genomförs lokalt av kommuner. Vi skapar en dummyvariabel lika med 1 för de projekt som har av ESF-samordnare definierats som paraplyprojekt och lika med 0 för övriga projekt som inte är det.

Definition av projektägartyp

Resultaten kan skilja sig mellan projektägare, då vissa projektägare har mer erfarenhet och bättre förutsättningar att genomföra stora projekt än andra. Vi kan dock inte kontrollera för projektägarnas tidigare erfarenhet. Men för att försöka fånga upp eventuella skillnader mellan projektägare har vi delat upp projektägarna i sju projektägarter:

- Kommuner
- Regioner, länsstyrelser eller kommunalförbund
- Högskolor eller folkhögskolor
- Myndigheter (Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan)
- Samordningsförbund
- Företag
- Övrig: ekonomisk förening, ideell förening, stiftelse, studieförbund, idrottsförbund eller trossamfund.

¹⁵ Bakgrundsfaktorer som ingår är andel deltagare som vid start: studerar, är långtidsarbetslösa, är utomeuropeiskt födda, är nyanlända, har grundskoleutbildning, har gymnasieutbildning, har högskoleutbildning, är under 24 år, är över 54 år.

BILAGA 2. RESULTAT FRÅN REGRESSIONSANALYS

I följande bilaga presenterar vi resultaten från den kvantitativa regressionsanalysen mer i detalj. Avsnittet består av resultat från baslinjeregressionen på kort och lång sikt inom programområde 2 samt resultaten på kort och lång sikt när mycket stora projekt (över 150 miljoner i stödberättigade kostnader) inkluderas. Vidare presenteras resultat från heterogena analyser som genomförts uppdelat efter region, projekttyp, projektägare och målområde.

Resultat på lång sikt inom programområde 2: Baslinjeregression

I Tabell 6 presenteras regressionsresultaten på lång sikt (6 månader efter projektavslut) från baslinjemodellen med och utan kontrollvariabler. När vi inte kontrollerar för variabler som kan påverka resultaten ser vi en positiv korrelation, men inga signifikanta resultat, se kolumner 1 och 2 i tabellen. Det indikerar att 1) stora projekt inte har bättre resultat än små projekt eller 2) det finns andra faktorer som påverkar resultaten.

Det är däremot viktigt att kontrollera för alternativa förklaringsfaktorer eftersom exempelvis regioner och projektägares förutsättningar och erfarenhet kan skilja sig åt, samtidigt som projekten riktar sig mot olika målgrupper och syftar till att bidra till olika typer av resultat. Att

enbart observera resultaten utan att kontrollera för dessa faktorer kan därför ge en missvisande bild.

När vi kontrollerar för alternativa förklaringsfaktorer (kontrollvariabler) i regressionen får vi positiva och signifikanta resultat. Stora projekt har cirka 10 procentenheter fler deltagare i sysselsättning eller utbildning sex månader efter projektavslut jämfört med små projekt. Dessa resultat är statistiskt signifikanta på 5-procents nivå. Stora projekt har också cirka 9 procentenheter fler deltagare i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program. Dessa resultat är statistiskt signifikanta på 10 procentnivå.

Tabell 6. **Regressionsresultat: Analys av skillnad i projektresultat på lång sikt om projekt är stora istället för små.**

	Utan kontrollvariabler		Med kontrollvariabler	
	(1)	(2)	(3)	(4)
Andel deltagare efter 6 månader i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program
Stort projekt = 1	0.0310 (0.0308)	0.0110 (0.0409)	0.0973** (0.0398)	0.0886* (0.0464)
Kontrollvariabler	Nej	Nej	Ja	Ja
Observationer	103	103	103	103
R ₂	0.009	0.001	0.535	0.671

Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

Resultat på kort sikt inom programområde 2: Baslinjeregression

I Tabell 7 presenteras regressionsresultaten på kort sikt (direkt efter projektavslut) från baslinjemodellen med och utan kontrollvariabler. När vi inte kontrollerar för variabler ser vi på kort sikt inga signifikanta resultat, se kolumner 1 och 2 i tabellen. När vi kontrollerar för bakomliggande faktorer ser vi däremot att även på kort sikt har stora projekt 10 procentenheter fler

i sysselsättning eller utbildning än små projekt. Resultaten är statistiskt signifikanta på 10 procentnivå. De totala resultaten när vi även tittar på andel i praktik eller tidigare inaktiva som söker arbete är även positiva men inte statistiskt signifikanta. Det kan indikera att stora projekt lyckas bättre att få deltagare direkt i sysselsättning eller utbildning än små projekt.

Tabell 7. **Regressionsresultat: Analys av skillnad i projektresultat på kort sikt om projekten är stora istället för små.**

	Utan kontrollvariabler		Med kontrollvariabler	
	(1)	(2)	(3)	(4)
Andel deltagare efter projektavslut i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning, praktik eller söker arbete	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning, praktik eller söker arbete
Stort projekt = 1	0.0155 (0.0482)	-0.0126 (0.0477)	0.101* (0.0594)	0.0645 (0.0635)
Kontrollvariabler	Nej	Nej	Ja	Ja
Observationer	103	103	103	103
R2	0.001	0.001	0.501	0.481

Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

Resultat på lång sikt när vi inkluderar mycket stora projekt

Två projekt inom programområde 2 har kostnader över 150 miljoner kronor, vilket är betydligt högre kostnad än resterande projekt (mellan 1,8 och 94 miljoner kronor med genomsnitt på 21 miljoner kronor). Därför har dessa projekt exkluderats i analysen för att undvika att dessa projekt snedvrider resultaten i analysen.

Som test för att kontrollera om resultaten skiljer sig avsevärt om projekten är med eller inte genomför vi en analys där dessa projekt ingår, se Tabell 8. Vi ser att resultaten på lång sikt fortfarande är positiva och signifikanta, men något lägre än i baslinjeregressionen.

Tabell 8. **Regressionsresultat: Analys av skillnad i projektresultat på kort och lång sikt om projekten är stora istället för små, inklusive mycket stora projekt med kostnad över 150 miljoner kronor.**

	Kort sikt		Lång sikt	
	Andel deltagare efter projektavslut i...		Andel deltagare efter 6 månader i...	
	(1)	(2)	(3)	(4)
Andel deltagare efter projektavslut i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning, praktik eller söker arbete	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program
Stort projekt = 1	0.0218 (0.0501)	-0.0164 (0.0531)	0.0681** (0.0294)	0.0674* (0.0350)
Kontrollvariabler	Ja	Ja	Ja	Ja
Observationer	105	105	105	105
R ₂	0.466	0.443	0.531	0.665

Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

Resultat när med löpande budget istället för att jämföra stora/små

Vi testar även att genomföra en analys av hur projektresultaten påverkas av projektstorlek genom att definiera den oberoende variabeln som löpande projektstorlek istället för en dummyvariabel. Modellen blir därmed som följer:

$$Y_i = \alpha + \beta_1 \log(\text{stödberättigade kostnader})_i + \beta_2 W_i + e_i$$

$i = 1, \dots, n$

Y_i = Resultatet av ett projekt

$\log(\text{Stödberättigade kostnader})$ = Logaritmen av projektens stödberättigade kostnader

W_i = vektor bestående av diverse alternativa förklaringsfaktorer (kontrollvariabler) i projektet

e_i = felterm

Vi använder samma kontrollvariabler som i baslinjeregressionen. Resultaten presenteras i Tabell 9. Resultaten kan tolkas som följer.

På kort sikt: Om projektets stödberättigade kostnader ökar med 10 procent blir andelen deltagare i sysselsättning eller utbildning (kolumn 1) cirka 1 procentenhet högre. Resultaten är statistiskt signifikanta på 1 procentsnivå. Om projektets stödberättigade kostnader ökar med 10 procent blir även andelen deltagare i sysselsättning, utbildning, praktik eller tidigare inaktiva som söker arbete (kolumn 2) cirka 1 procentenhet högre. Resultaten är statistiskt signifikanta på 5 procentsnivå.

På lång sikt: Om projektets stödberättigade kostnader ökar med 10 procent blir andelen deltagare i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program (kolumn 4) 0,6 procentenhet högre. Resultaten är statistiskt signifikanta på 10 procentsnivå. Resultaten är inte statistiskt signifikanta gällande andelen i sysselsättning eller utbildning (kolumn 3).

Däremot är p-värdet 0.12, vilket innebär att resultaten nästan är statistiskt signifikanta. Eftersom resultaten inte är signifikanta kan vi däremot inte bekräfta eller förkasta om projekt

får högre resultat gällande enbart deltagare i sysselsättning eller utbildning sex månader efter projektavslut.

Tabell 9. **Regressionsresultat: Analys av skillnad i projektresultat på kort och lång sikt om projektens stödberättigade kostnader ökar med 1%.**

	Kort sikt		Lång sikt	
	(1)	(2)	(3)	(4)
Andel deltagare efter 6 månader i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning, praktik eller söker arbete	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program
Stort projekt = 1	0.132*** (0.0440)	0.0975** (0.0454)	0.0533 (0.0341)	0.0616* (0.0346)
Kontrollvariabler	Nej	Nej	Ja	Ja
Observationer	103	103	103	103
R ²	0.536	0.503	0.517	0.668

Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

Resultat från heterogena regressionsanalyser i programområde 2

Vi har genomfört fyra regressionsanalyser av heterogena undergrupper (regression analysis of heterogeneous subgroups), där vi går ner på djupet för att försöka förstå under vilka förutsättningar som stora eller små projekt fungerar bättre. Det vill säga analyser där vi analyserar hur baslinjerisultaten skiljer sig mellan olika grupper och områden. De fyra analyser som genomförs är analys av skillnader i projektresultat på lång sikt (sex månader efter projektavslut) uppdelat efter a) projekttyp, b) projektägartyp, c) målområde och d) region. Då datasetet består av så få observationer (103 totalt) behöver dock dessa resultat tolkas med stor försiktighet eftersom de bryts ner i ännu färre observationer som jämförs.

A) PROJEKTTYP

Vi har delat upp projekten i två typer av projekt: *interventionsprojekt* och *metodutvecklingsprojekt*. Interventionsprojekt är projekt som framförallt syftar till att genomföra insatser direkt till deltagare, ofta baserat på redan etablerade och beprövade metoder, samtidigt som metodutvecklingsprojekt handlar om att ta fram eller utveckla nya metoder och arbetssätt. Bedömningen har gjorts av Ramboll utifrån projektens dokumentation. I de fall projekten gör både metodutvecklings- och interventionsinsatser kategoriseras projekten utifrån vad projekten huvudsakliga syfte är. Totalt består datasetet av 48 interventionsprojekt och 55 metodutvecklingsprojekt.

Regressionsanalys av resultaten visar att stora interventionsprojekt har signifikant högre resultat jämfört med små interventionsprojekt. Andelen deltagare som efter sex månader från projektavslut deltar i sysselsättning eller utbildning är 14 procentenheter högre i stora interventionsprojekt än i små. Andelen deltagare som efter sex månader från projektavslut deltar i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program är 18 procentenheter

högre i stora interventionsprojekt jämfört med små. Båda resultat är statistiskt säkerställda på 5-procentsnivå.

Det finns ingen statistiskt säkerställd skillnad mellan resultaten i stora och små metodutvecklingsprojekt. Det innebär att det inte går att bekräfta eller förkasta om stora eller små metodutvecklingsprojekt får bättre resultat.

Tabell 10. **Heterogena regressionsresultat: Analys av skillnad i projektresultat på lång sikt om projekt är stora istället för små, uppdelat efter projekttyp.**

	Interventionsprojekt		Metodutvecklingsprojekt	
	(1)	(2)	(3)	(4)
Andel deltagare efter 6 månader i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program
Stort projekt = 1	0.143** (0.0585)	0.180** (0.0717)	0.0826 (0.0569)	0.0433 (0.0563)
Kontrollvariabler	Ja	Ja	Ja	Ja
Observationer	48	48	55	55
R ²	0.662	0.660	0.598	0.713

Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

* Anmärkning: De kontrollvariabler som ingår är: region, antal deltagare, projektlängd, om projektet är ett "paraplyprojekt", målområde, projektägartyp, kostnad per deltagare, andel av deltagare som fullföljer projektet, andel deltagare som hoppar av projektet på grund av arbete eller studier, samt andel deltagare som vid projektstart: är långtidsarbetslösa, har grundskoleutbildning, har gymnasieutbildning, har högskoleutbildning, är utomeuropeiskt födda, är nyanlända, är under 24 år, är över 54 år.

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

B) PROJEKTÄGARTYP

Vi har delat upp projektägarna i sju projektägarter:

- Kommuner
- Regioner, länsstyrelser eller kommunalförbund
- Högskolor eller folkhögskolor
- Myndigheter (Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan)
- Samordningsförbund

- Företag
- Övrig: ekonomisk förening, ideell förening, stiftelse, studieförbund, idrottsförbund eller trossamfund.

Vi genomför en heterogen analys av hur projektresultaten i stora projekt på lång sikt ser ut jämfört med små projekt uppdelat efter projektägartyp, se Tabell 10. Då det endast ingår ett fåtal observationer i flera kategorier går det inte att inkludera samtliga kontrollvariabler i analysen

som ingår i baslinjeregressionen. De variabler som kontrolleras för är därför: region, målområde, kostnad per deltagare, andel deltagare som fullföljer projektet samt andel deltagare som hoppar av projektet på grund av studier eller arbete.

Resultaten är endast i ett fall signifikanta, för kategorin "övrigt" som inkluderar flera olika typer av projektägare. Det går därför inte att dra några slutsatser baserat på befintligt underlag gällande vilka typer av projektägare som stora eller små projekt fungerar bättre.

Tabell 11. Heterogena regressionsresultat: Analys av skillnad i projektresultat på lång sikt om projekt är stora istället för små, uppdelat efter projektägartyp.

Andel deltagare efter 6 mån i...	Kommuner		Regioner, länsstyrelser, kommunalförbund		Högskolor, folkhögskolor		Myndigheter	
	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program
Stort = 1	0.0259 (0.0394)	-0.0404 (0.0564)	0.351 (0.167)	-0.00976 (0.360)	-0.503 (0)	-0.174 (0)	0.301 (0)	0.414 (0)
Kontrollv*	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
N	53	53	10	10	6	6	6	6
R ²	0.343	0.345	0.779	0.325	1.000	1.000	1.000	1.000

Andel deltagare efter 6 mån i...	Samordningsförbund		Företag		Övrigt	
	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program
Stort = 1	-0.00362 (0)	-0.0505 (0)	0.0164 (0)	-0.133 (0)	0.0436 (0.0625)	0.218* (0.100)
Kontrollv*	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
N	6	6	8	8	14	14
R ²	1.000	1.000	1.000	1.000	0.276	0.641

Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

* Anmärkning: De kontrollvariabler som ingår är: region, målområde, kostnad per deltagare, andel av deltagare som fullföljer projektet, andel deltagare som hoppar av projektet på grund av arbete eller studier.

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

C) MÅLOMRÅDE

Vi genomför en heterogen analys av hur projektresultaten i stora projekt på lång sikt ser ut jämfört med små projekt uppdelat efter målområde, se Tabell 11. Inga resultat är signifikanta vilket innebär att vi inte kan bekräfta eller

förkasta om stora projekt är bättre eller sämre än små inom vissa målområden. Inom målområde 2.2 ingår dessutom endast 12 observationer som jämförs, varför resultaten i denna kategori bör tolkas särskilt försiktigt.

Tabell 12. Heterogena regressionsresultat: Analys av skillnad i projektresultat på lång sikt om projekt är stora istället för små, uppdelat efter målområde.

	2.1		2.2		2.3	
Andel deltagare efter 6 månader i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspol. program
Stort projekt = 1	0.0778 (0.0613)	0.0855 (0.0723)	0.0826 (0)	0.0153 (0)	0.0918 (0.0684)	-0.0335 (0.0730)
Kontrollvar.*	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja
Observationer	45	45	12	12	46	46
R ₂	0.768	0.857	1.000	1.000	0.613	0.823

Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

* Anmärkning: De kontrollvariabler som ingår är: region, antal deltagare, projektlängd, om projektet är ett "paraplyprojekt", målområde, projektägartyp, kostnad per deltagare, andel av deltagare som fullföljer projektet, andel deltagare som hoppar av projektet på grund av arbete eller studier, samt andel deltagare som vid projektstart: är långtidsarbetslösa, har grundskoleutbildning, har gymnasieutbildning, har högskoleutbildning, är utomeuropeiskt födda, är nyanlända, är under 24 år, är över 54 år.

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

D) REGION

I denna del analyserar vi hur resultaten skiljer sig på regional nivå. Det vill säga, vi genomför baslinjeregressionen enskilt inom varje region. Resultaten presenteras i Tabell 12. Det är däremot mycket få observationer som jämförs med varandra och därför bör resultaten tolkas mycket försiktigt.

Det går inte att kontrollera för samtliga faktorer som kontrolleras för i baslinjeanalysen eftersom observationerna är för få. Följande faktorer är möjliga att kontrolleras för:

- Målområde
- Projekttyp (metodutveckling eller intervention)
- Kostnad per deltagare
- Andel deltagare som fullföljt projektet
- Andel deltagare som hoppat av projektet till följd av arbete eller studier.

Det finns endast signifikanta resultat i Sydsvetrike och Övre Norrland. I Övre Norrland ser vi att andelen deltagare i utbildning eller sysselsättning 6 månader efter projektavslut är 18 procentenheter högre i små projekt än i stora projekt. Resultaten är signifikanta på

10 procentsnivå. I Övre Norrland och Sydsverige är andelen deltagare i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program 12 och 19 procentenheter högre i små projekt än i stora projekt. Resultaten är statistiskt signifikanta på 5 procentsnivå. Det indikerar att små projekt i dessa regioner har bättre resultat än små projekt.

Inom övriga regioner är resultaten inte statistiskt signifikanta och det går därför inte att bekräfta eller förkasta om stora eller små projekt har bättre resultat. I Småland och Öarna

finns däremot ett svagt positivt samband mellan projektstorlek och resultat där stora projekt visar bättre resultat än små projekt. Resultaten från analysen med kontrollvariabler är dock inte tillräckligt signifikanta för att kunna bekräfta om det stämmer. Resultaten är dock positiva och signifikanta när vi inte kontrollerar för övriga bakomliggande faktorer, se Tabell 12. Det stärker att det finns en indikation att stora projekt har bättre resultat än små projekt i Småland och Öarna.

Tabell 13. Regressionsresultat, heterogen analys av stora projekt på projektresultat per region, med kontrollvariabler.*

	Östra Mellansverige		Småland och Öarna		Sydsverige		Västsverige	
Andel deltagare efter 6 mån i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program
Stort = 1	0.0880 (0.0577)	-0.0319 (0.212)	0.0685 (0.0996)	0.197 (0.169)	-0.0330 (0.0493)	-0.185** (0.0826)	-0.0169 (0.0539)	0.0778 (0.0798)
N	11	11	14	14	21	21	18	18
R ²	0.887	0.660	0.737	0.673	0.438	0.415	0.466	0.612

	Norra Mellansverige		Mellersta Norrland		Övre Norrland	
Andel deltagare efter 6 mån i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program
Stort = 1	0.177 (0.139)	0.124 (0.119)	0.196 (0)	0.474 (0)	-0.180* (0.0864)	-0.123** (0.0461)
N	12	12	6	6	16	16
R ²	0.542	0.645	1.000	1.000	0.477	0.623

Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

* Anmärkning: Kontrollvariabler är målområde, kostnad per deltagare, om projektet är ett metodutvecklingsprojekt, projektägare andel deltagare som fullföljt projektet, andel deltagare som avslutat projektet till följd av studier eller arbete.

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

Tabell 14. Regressionsresultat, heterogen analys av stora projekt på projektresultat per region, utan kontrollvariabler.*

	Östra Mellansverige		Småland och Öarna		Sydsverige		Västsverige	
Andel deltagare efter 6 mån i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program
Stort = 1	0.0622	0.162	0.111	0.202**	-0.0398	-0.170**	-0.0155	0.0959
	(0.0921)	(0.136)	(0.107)	(0.0718)	(0.0607)	(0.0646)	(0.0585)	(0.104)
N	11	11	14	14	21	21	18	18
R ²	0.051	0.120	0.055	0.099	0.016	0.212	0.004	0.051

	Norra Mellansverige		Mellersta Norrland		Övre Norrland	
Andel deltagare efter 6 mån i...	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program	Sysselsättning eller utbildning	Sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program
Stort = 1	0.0301	-0.0681	0.113	0.202	-0.0589	-0.0796**
	(0.105)	(0.125)	(0.153)	(0.121)	(0.0723)	(0.0351)
N	12	12	6	6	16	16
R ²	0.008	0.029	0.119	0.409	0.023	0.087

Robusta standardfel i parenteser

*** p<0.01, ** p<0.05, * p<0.1

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

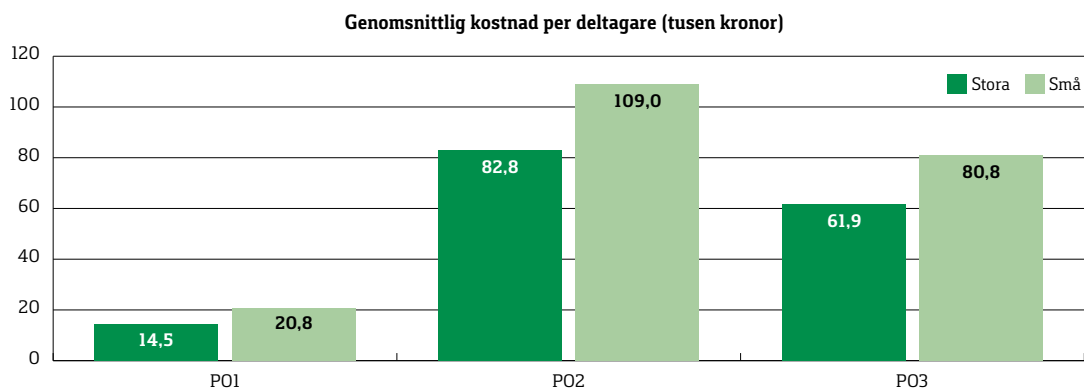
Kvantitativ resultatuppföljning

I följande avsnitt sammanställer vi den kvantitativa resultatuppföljningen som genomförts inom samtliga programområden. Resultatuppföljningen inkluderar en analys av kostnad per deltagare och kostnad per resultat (enbart inom programområden 2 och 3).

ANALYS AV KOSTNAD PER DELTAGARE

I Figur 7 presenteras genomsnittlig kostnad (utbetalt belopp) per deltagare i stora och små projekt uppdelat efter programområden. Vi ser att genomsnittlig kostnad per deltagare är lägre i stora projekt än i små inom samtliga programområden.

Figur 7. Genomsnittlig kostnad per deltagare, uppdelat efter programområden.*

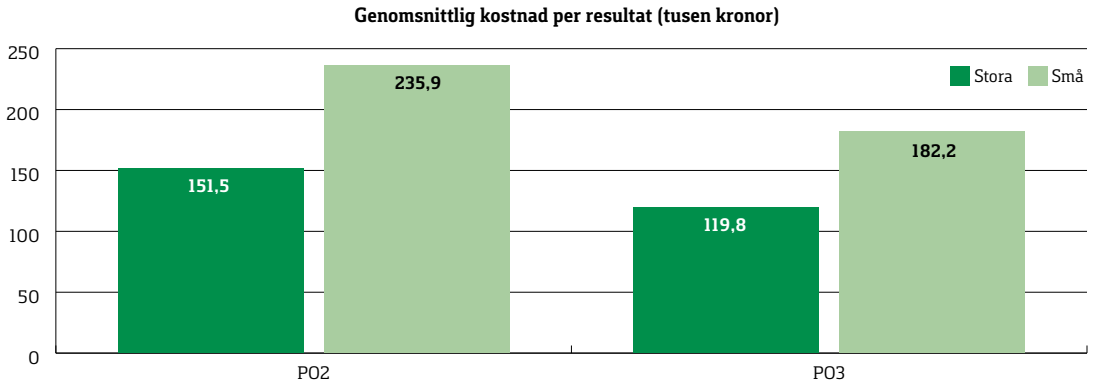
* Anmärkning: Figuren visar en genomsnittlig kostnad per deltagare i stora (20+ miljoner kronor i stödberättigade kostnader) och små (under 20 miljoner kronor) projekt. Figuren inkluderar endast projekt som avslutats och som inte har en projektkostnad över 150 miljoner kronor.

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

ANALYS AV KOSTNAD PER RESULTAT

I Figur 8 presenteras den genomsnittliga kostnaden (utbetalt belopp) per resultat i stora och små projekt uppdelat efter programområden. Det vill säga, kostnaden för att en deltagare ska hamna i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program 6 månader efter projektavslut. Vi ser att inom både programområde 2 och 3 är kostnaden per resultat lägre i stora projekt än i små projekt.

Figur 8. **Genomsnittlig kostnad per resultat (per deltagare som hamnar i sysselsättning, utbildning eller arbetsmarknadspolitiskt program 6 månader efter projektavslut) uppdelat efter programområden.***

* Anmärkning: Figuren visar en genomsnittlig kostnad per deltagare i stora (20+ miljoner kronor i stödberättigade kostnader) och små (under 20 miljoner kronor) projekt. Figuren inkluderar endast projekt som avslutats och som inte har en projektkostnad över 150 miljoner kronor.

Källa: ESF och SCB, Rambolls beräkningar.

BILAGA 3.

REFERENSLISTA

1. Fixsen, D., Naoom, S., Blase, K., Friedman, R., Wallace, F. 2005. *Implementation Research: A Synthesis of the Literature*. Tamps, FL: University of South Florida, Louis de la Parte Florida Mental Health Institute, National Implementation Research Network.
2. Ramboll Management Consulting AB. 2013. Utvärdering av Europeiska Socialfonden i Sverige. Stockholm: Svenska ESF-rådet.
3. Svenska ESF-rådet. 2021. Våra prioriteringar. URL (<https://www.esf.se/min-region/stockholm/vara-prioriteringar/>) (2021-03-19)
4. Sweco Society AB. 2019. Utvärdering av Stockholmsmodellen. Stockholm: Region Stockholm, Länsstyrelsen Stockholm. URL (https://www.gronbostadstockholm.se/wp-content/uploads/sites/15/2019/11/Utv%C3%A4rdering-Stockholmsmodellen_30aug.pdf) (2021-01-07)
5. Tranquist, J. 2019. Klusterutvärdering Kompetenshöjning för integration i Sydsverige. Slutrapport. Juni 2019. Tranquist utvärdering AB.

Temaplattformens rapportserie ges ut av Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv.

Socialfondens temaplattform för hållbart arbetsliv ska bidra till att effektivisera Europeiska socialfondens genomförande i Sverige. Temaplattformen analyserar erfarenheter från projektverksamhet, publicerar rapporter, bedriver omvärldsbevakning och skapar mötesplatser för att stärka kunskapsupbyggnaden för ett hållbart arbetsliv. Temaplattformen finansieras av Svenska ESF-rådet och har kansliet på FORTE.

Europeiska socialfonden är EU:s viktigaste verktyg för att främja sysselsättningen i Europa. I Sverige förvaltas Europeiska socialfonden av Svenska ESF-rådet. www.esf.se

FORTE – Forskningsrådet för hälsa arbetsliv och välfärd är en statlig myndighet som finansierar grundläggande och behovsstyrd vetenskaplig forskning för att bygga forskningsmiljöer i världsklass. www.forte.se

SVENSKA ESF-RÅDET

Finansierar projekt som arbetar med kompetensutveckling,
sysselsättningsåtgärder och integrationsinsatser.

Box 397, 801 05 Gävle

Telefon: 020-33 33 90, e-post: esf@esf.se, www.esf.se

FORTE

Forskningsrådet för hälsa, arbetsliv och välfärd

Box 380 84, 100 64 Stockholm

Telefon: 08-775 40 70, e-post: forte@forte.se, www.forte.se